

721
779. h. 5
**ARTIS OBSTETRICARIÆ
COMPENDIUM**

**Tam THEORIAM quam PRAXIN
spectans:**

MORBORUM omnium quī Foeminis inter
gestandum in Utero, & in Puerperio, nec non
Infantibus supervenire solent **CURATIONEM**
totam complectens.

*Huc accedunt MORBORUM omnium, quibus
Corpus humanum est obnoxium NATURAM
INVESTIGANDI METHODUS vera
& accuratissima, illorum CURATIONEM
efficacissimam indigitans;*

Et OBSERVATIONES nonnullæ ad **PRAXIN**
GENERALEM MEDICINÆ attinentes:

In Usum MEDICINÆ TYRONUM

AUCTORE *K*
RICHARDO MANNINGHAM EQUITE
M. D. R. S. S. et Coll. Med. Lond.

In hoc gaudeo aliquid discere, ut doceam. **SENECA.**

L O N D I N I:

Impensis **EDVARDI LITTLETON**, apud Insigne Mitræ deauratæ,
in vico vocato *Fleetstreet*. 1739.

ANALYSIS OF THE
COMPOSITION
OF THE
ATMOSPHERE

THE ANALYSIS OF THE ATMOSPHERE
IS A BRANCH OF CHEMISTRY
WHICH HAS OF LATE YEARS
ATTRACTED THE ATTENTION
OF SCIENTISTS IN ALL
COUNTRIES. THE RESULTS
OF THESE RESEARCHES
ARE OF THE GREATEST
IMPORTANCE TO THE
HUMAN RACE. THE
ATMOSPHERE IS THE
MEDIUM THROUGH WHICH
WE BREATHE, AND IT IS
THESE GASES WHICH
DETERMINE THE
HEALTH OF THE
HUMAN BODY. THE
ANALYSIS OF THE
ATMOSPHERE IS
THEREFORE A
NECESSARY
PART OF
MEDICAL
SCIENCE.

THE ANALYSIS OF THE ATMOSPHERE
IS A BRANCH OF CHEMISTRY
WHICH HAS OF LATE YEARS
ATTRACTED THE ATTENTION
OF SCIENTISTS IN ALL
COUNTRIES. THE RESULTS
OF THESE RESEARCHES
ARE OF THE GREATEST
IMPORTANCE TO THE
HUMAN RACE. THE
ATMOSPHERE IS THE
MEDIUM THROUGH WHICH
WE BREATHE, AND IT IS
THESE GASES WHICH
DETERMINE THE
HEALTH OF THE
HUMAN BODY. THE
ANALYSIS OF THE
ATMOSPHERE IS
THEREFORE A
NECESSARY
PART OF
MEDICAL
SCIENCE.

PRAEFATIO.

QUONIAM consilium illud pium, quod in levamen puerperarum inopum Nobilium, Clericorum & Medicorum dignissimi quique, optimi denique omnium ordinum & utriusque sexus Patroni nuper iniere, Artem Obstetricariam docendi occasionem mihi mox est daturum; in rem fore existimavi, futuræ Institutionis, quam apud eos Tirones qui se nostris præceptis dederint præstiturus sum, Compendium hoc in medium dare. Quod si cui nimis curtum & imperfectum videatur, ausim non tantum promittere me limatius & plenius, quamprimum per tempus licebit, redditurum, sed sperare etiam ex hoc, qualecunque sit, fructum uberem posse hauriri: Nam præcepta quæque præstantissima quæ ad Obstetricium & Mulierum morbos attinent Aphorismi ubique subjecti complectuntur.

Diu equidem sum miratus, (id quod complures
questi

^{a 2}
4 H H i
3

questi sunt) Hospitium in subsidium pauperularum parturientium & infantium expositorum nullum adhuc in hac nostra civitate tam opulenta extitisse; at quoniam, quæ miseris benigne semper illuxit, *Majestas Regia* concessio *Diplomate* opus hoc desideratum Auctoritate sua promovit, summique inter nobiles viri Hospitii futuri Curatores fieri dignati sunt, nullus dubito quin, collatis ultro pecuniis (ea enim est nostratum proclivis misericordia) brevi perficiatur, nec minus *Religioni*, efficiendo quominus egestas dira ad infantium suorum necem invitas parentum manus, impellat, quam *Reip.* Vires opesque civiles quotidie augendo, proficit.

Hospitiolum etiam hoc quod in nostris ædibus interim in subsidium puerperarum inopum, faventibus non paucis, jam nascitur, suas habet laudes, et matribus plurimis earumque infantibus incolumitati esse potest: Quod licet in præsens angustis nitatur fundamentis, si quid exempla tamen tantorum, quibus jam curæ est, Fautorum possunt, cito amplius factum iri confido: Quid quod inceptum sit satis comprobatur, quod in se nihil non decens, justum et laudabile habeat & unde Ars Obstetricandi commode semper discatur: Hujus
autem

autem rei scientiæ, (adeo non levis est momenti) doctissimi ferme omnium seculorum Medici operam navare haud aspernati sunt; et in his novissimis temporibus, cum mulieres, suæ infantiumque salutis melius consulentes, utriusque sexus auxilium accersire non recusaverint, ad Praxin quoque multo peritiores evaserunt; quippe viri Anatomica scientia instructi promptiores improvisis difficultatibus accurrunt, & ad augendam peritiam magis sunt idonei. Sperare igitur libet quamplurimos, qui se Medicinæ studio accingunt, non tantum Theoriæ hujus artis sed et Praxi quoque in posterum daturus operam cum discendi ad manum ad-erit Facultas: Quod si his qui in hac urbe, (ubi rei medicæ peritissimi semper in propinquo sunt) degunt, minus necessarium videatur, iis saltem qui rure Medicinam facere destinaverint non possum non commendare; eorum enim omnino erit diversis istis morbis, qui graviditati & puerperio sæpe superveniunt mederi: Est vero cur mulieres ipsæ culpentur quæ, si forte inter gestandum in utero ægrotaverint, medici consilium advocare plerumque nolunt; errore scilicet vulgari ductæ, quicquid morbi sit, aut nullum remedium nisi post partum adhiberi posse credunt, aut tum ultro decessurum

decessurum sperant: In hoc autem falluntur, nam nisi morbus is sit, qui ex Prægnatione omnino oritur, ipsi puerperio multum difficultatis & periculi nunquam non affert, imo sæpe mortem: Contra vero idoneis & tempestivis remediis ut multo facilius sit partus, multa incolumis puerpera, quæ per errorem hunc & iniquam negligentiam perire potuisset, effici potest.

Cum adhuc Obstetricandi artem haud facile quicumque, nisi peregre quæsitam, satis affecutus sit, et cum longinqua studia perpaucorum Tironum rebus convenirent; vix sperare licet *Obstetrices* nostras eam, quam res sæpe postulant, artis prudentiam adeptas esse: Unde honestiores æque ac humiliores gravissima in puerperio per Obstetricantium pene inevitabilem inscientiam pati timendum est. Jam vero præsentem discendi occasionem nactis nullas erit excusationi locus, si posthac inscienter egerint cum penes fuerit omnes idoneos obstetricio fieri; quo tandem effecto ipsi Divites simul cum pauperibus plurimum emolumenti ex hoc incepto suo munifico percepturi sunt, posterique summis laudibus pios operis Fautores, unde et ipsi tantum utilitatis hauserint, prosecuturi sunt.

Cum

Cum vero sint qui querantur, nec injuria, Mulieres in Hospitiis peregrinis incommoda nonnulla ex instituendis Tyronibus accipere, ne quis tale quidquam nobis objiciat, Machinam ita comparatam habemus, ut per illam & Prægnantium *Tactum* & Educationes Foetus omni-modæ monstrari possint: Fit autem ex Fæminæ ossibus compactis quibus uterum *factitium* aptari curavimus. Hac igitur nullo parturientium incommodo imperitas Tironum manus exercebimus, donec ipsum opus capeffere tuto poterant: Eadem etiam machinatione quem *situm* in utero fætus, quem ipse uterus juxta naturam obtinet, et varios *situs*, qui præter naturam utrique accidunt, (unde molestissima & periculossissima sæpe fiunt puerperia) demonstrabimus, quid denique pro *diversis rebus* potissimum facto opus sit edocebimus.

De

...in vero hanc partem...
...in hominis potestate...
...ex interitus...
...quidam...
...habemus...
...Rudolphus...
...Fit autem...
...interitum...
...tunc...
...manus...
...tunc...
...fit in...
...tunc...
...utique...
...filius...
...denique...
...fit...



De Arte Obstetricaria.

COGNITIO	Generalis	Muliebrium quæ Generationi? Quales?	
		inerviunt Partium	
	Distincta	Situs?	
		Uteri.	
	Offa	Partendi Muliebris.	
		Vesicæ.	
		Intestini recti.	
		Qualia?	
	Articulatio?	Situs?	
		Uterus.	
		Intestinum rectum.	
		Vesica.	
	Quæ in ea continentur	Secundina.	
		Humores.	
		Foetus.	
		Commoda?	
Pelyis.	Varietas	Profundior.	
		Latio.	
		Amplior.	
		Planior.	
		Rotundior.	
		Ovata.	
		Qualis?	
		Incommoda?	
	Differentia in diverso Sexu?	non a Seperatione Ossis	
		Pubis, sed	
		a Retrocessu	
		Ossis Sacri	
	Cavitas Pelyis — Quid?	totali	
		vel	
		ex parte.	
		Apertio maxima Pelyis	

Cognitio specialis	Quinam rei inserviat? ut cognos- catur	Quid sit Tactus? —
		Quomodo prægnaus debeat tangi?
		Quo Tempore necessarius?
		An vere gravida sit Mulier aliqua necne?
		An Tempus pariendi instet, an longa adhuc mora intercedat?
		An gravida genuinis ad Partum Do- loribus corripiatur necne?
		An gravidæ Doloribus jam correptæ futurus sit Partus facilis an diffi- cilis?
		An Infantes bene vel prave siti sint?
		Quomodo Parturienti et Infanti suc- currendum, et quid eum in finem faciendum sit?
		An Res ita se habeat ut Partus Gra- vidæ sit promovendus?
		Quomodo Secundinæ excludendæ sint?
		Omnes pravè siti Foetus verti? et Pedibus prehensis extrahi queant?
		Quomodo Obstetrix se gerere de- beat post Partum, erga Matrem? Infantem?

De Utero.

UT clarius et distinctius Rem proponamus Uterum consideremus.

vel } per se.
} conjunctim cum Vagina.

Uterus

Uterus per se	Substantia	}	Crassa.	
			Solidissima.	
	Compositio	}	Ex innumerabili Multitudine Fibra-	
			rum et Vasculorum scilicet Venis, Arteriis, Nervis, Lymphaticis, interpositis Particulis musculosis.	
	Status	}	in	Virginibus.
				Nuptis.
		}	ante	} Prægnationem.
			post	
	}	ante	} Partum.	
		post		
	Situs	}	Qualis?	} varius post Præg-
			nationem	
		}		} Commoda?
	}	Fundus post Præg-	} Incommoda?	
		nationem, deflecti-		
		itur nimis		
	}	Prorsum.	}	
		Retrorsum.		
		Dextrorsum		
		Sinistrorsum		
Os	}	Quid?		
Figura externa	}	Qualis?		
Connexio	}	Qualis? Ligamenta? Usus?		
Orificium, undique annexum Vaginæ.				
Cavitas	}	Quid?		
Collum				
Dilatatio in suprema plurimum	}	Commoda?		
Parte, viz. Fundo			Incommoda?	
Contractio	}	Qualis?		
			Usus?	
Unde nonnullis false dicitur Os Internum Uteri.				
inde Confusio.				

De Crassitudine Uteri in Prægnantibus.

UTERUS potest extendi et dilatari manente tamen eadem Crassitie qua gaudet, dum adhuc parvus, Fœtusque expers est, et non obstante Magnitudine sua et Crassitie, quam habet Tempore Partûs, intra paucos Dies Horasve ad pristinam Parvitatem ac Firmitatem contrahi potest.

Sæpius, quando defunctæ Parturientis Anatomiz interesse dabatur, vidi Uterum, non obstante quantacunque Magnitudine vel Parvitate gaudeat Uterus, eadem semper reperitur Crassities, modo major, modo minor, prout variant accidentia. et *Quicquid communiter vel plerumque fit, id naturale est.*

Sæpe in viventibus accurata Attentione inquisivi, tam altera Manu in Uterum intromissa ad Secundinam extrahendam, quam altera Ventri imposita, ut eo distinctius Veritatem Crassitiei ipso Sensu detegerem; et vere dicere possum, me semper ferè Uteri integram Crassitiem sensisse, imo tantam nonnunquam Crassitiem et Rigorem percepisse, ut ægre persuasus sim, quin mali quid accidisse Parturientibus credam, quum tamen in isto Puerperio eâ quâ in aliis usæ essent Valetudine; et unicæ saltèm memini me sensisse Uterum tenuem, inde concludo, Uterum variâ quidem Magnitudine, ab Imprægnationis Initio ad Partum usque una eademque semper gaudere Crassitie, *Fundo autem multo magis ampliatur, quam ullâ aliâ Parte inferiore. Deinde Uterum multifariam potest Loco moveri;* non rarum est invenire Secundinam in Utero, jam in Postica ad Lumbos, jam proxime Diaphragma, jam in Antica Ventris propendentis, jam a dextro, jam a sinistro; neutiqum vero exinde concludendum est, Secundinam Utero cohærere, a Latere vel prope Orificium, minimè, *sed quod Uterus multifariam possit Loco moveri, et in Fundo multo magis extenditur, quam in aliis Partibus suis.*

De Vagina.

Vagina.	Quid ?				
	Os. Quid ?				
	Substantia	rugosa plurimisque confita	Plicis, Quare ?		
		facile ex- tendens	} Latitudine } Longitudine	} Usus ?	} Commoda ? } Incommoda ?
		lævis et lubrica	} inuncta plerumque mu- } cosa quâdam Materiâ		
	Contractio	} Qualis ? Usus ?			
	Dilatatio				
	Connexio ?				

De Secundinis.

Secundina seu Placenta.	{	Substantia ?	Vasculosa.		
		Forma ?			
		Numerus ?			
		Situs ?	Fundo Uteri plerumque adhærens.		
		Vasa {	duæ Arteriæ	{	Funis modo complicatæ.
			una Vena		Quarum in Placenta Anas-
					tomoses ; Usus ?
	Usus ?				

Membranæ	Chorion	in quâ innumera Vasa	Situs?	
			Ufus?	
			Connexio?	
	Amnios	Vasa? pauciora quam in Chorion.	Situs?	
			Ufus ad	
			Aguas	continendas.
				secernendas.
	Chorion	conservandam.		
	Allantois	an in Homine invenienda? unde dicta?	Substantia?	
			Situs? uti Urachus,	
			an Homini pervius?	
			Ufus?	

APHORISMI. =

Membrana est duplex Chorion et Amnion quæ simul conjunctæ unum involucrum faciunt in quo et Fœtus et Humores simul continentur.

Gemellis singulis suæ sunt Membranæ neq; unquam uterq; idem operimentum fortiuntur nisi adunatis corporibus, quod rarissime evenit, monstrum fiunt.

Membranæ æquo crassiores vel tenuiores Partum molestiorem reddunt, crassiores nempe Infantem in exitu remorantur, tenuiores prius ruptæ quam Os Uteri satis dilatetur, Humorū inopem derelinquunt.

Funis

Funis Umbilicalis	{	Inferio	{	Venæ — distributio per Hepar.
				Arterianum
				Situs ?
				Origo ? ex iliacis internis.

APHORISMI. — *Funis Umbilicalis Flus humani tribus tantum constat vasculis, unicâ scilicet venâ arteriis duabus, quæ omnes unâ eâdemq; membrana, sive involucro colligantur.*

Vena Umbilicalis sensûs est omnino expers quippe quæ nullum habeat nervum.

Vena Umbilicales duriores & rigidiores, licet crassissimæ sint, in educendis Placentis citius quam molliores rumpuntur.

Infantibus nonnullis Funis adeo distentus est, ut licet arctâ fiat ligatura, postea contractione factâ, sanguis nisi summâ adhibeatur curâ, effluxurus sit.

Funem in nodo implicatum ex nimia longitudine & motu Infantis circulari in utero nonnunquam invenimus.

De

De Partu Naturali.

Parturiens aut Foetus nullis Infirmis ob-
noxii, quæ Partui obesse possent.

Ad Partum natu- ralem requirun- tur	Foetus	{	Ætas.	{	Quales?
			Vires.		
			Situs.		
	Matris	{	Ultroneis?	{	Doloribus sola Naturæ vi Genuinis sine Arte Exclusio.
			Forma.		
			Status.		
	{	Vires.	{	Quales?	

Partus appropin-
quantis Signa

{	Dolor versus Renes cum Doloribus respondentibus.
	Tumor Ventris immutatus.
	Urinæ vel { Incontinentia. { Suppressio.
{	Aquarum. { Formatio.

Partus fere in-
stantis Signa.

{	Dolor versus Renes & Lumbos auctus.
	Pulsus in Carpis { frequens. { plenus. { saltus.
	Rubor Vultus.
	Vomitus.
	Os Tincæ apertum.

Parus

Partus instantis } Os Tincæ magis apertum.
 Signa. } Aquarum formatio major.
 } Dolores ad Sacri & Pubis articulum.
 } Tremores sine Frigore.

Partui profuerint } Situs Corporis idoneus
 } Unguenta Emollientia.
 } Cardiacæ.
 } Medicamina. } Abdomen evacuantia.
 } Uterum comprimentia.

APHORISMI. — *Qui juniores sunt Mulieres, modo Annum Æta-
 tis decimum quintum peregerint, eo felicius partu-
 riunt.*

*Si quando Aquæ quas parturientes egerunt primò
 liquidæ tenuesq; deinde viscosæ & mucosæ fluant
 Partum instare conjectari licet.*

*An Os Pubis vel Ossa Ilii inter parturiendum se-
 jungantur non constat, sed Os Coccygis, cujus arti-
 culatio mobilis est aliquantulum recedit.*

*Detractio Sanguinis & Brachio plurimum in mo-
 lestioribus Puerperiis prodest, cum et promoveat Par-
 tum & remedio sit ne immodica Profluvia & Con-
 vulsiones Partui difficili et præternaturali accedant.*

*Mulieres quæ nullum adhuc sætum ediderunt, ori-
 ficium Uteri habent arctius et rotundius quod am-
 plius et inequalius est in iis, quæ jam pepererunt.*

*Os Uteri multo mollius Utero gestantibus fit,
 quam alias.*

APHORISMI. —

Apertio oris Uteri Mulieris gravida non semper Parturitionis est signum certum, nonnunquam enim orificium adeo patefactum in quibusdam invenitur, ut digitum inferri sinat Mensem ante partum.

Uterus eandem retinet Densitatem per totum gestandi tempus, fundo excepto tunc densior factus.

Omnia Uteri vasa ampliora solito sunt, in Mulieribus Menstruantibus aut sub accessionem mensium, quoque magis progreditur Prægnatio eo magis dilatantur.

Res ita habere possint, ut Mulier Utero gerat a Septem ad Undecim Menses.

Infantis (utriusvis sexus) secundum Naturam in Utero positi, Caput est superius, inferiores Pedes, Facies antrorsum spectat, dum septem vel octo gestationis menses præterierint; postea vero omnino inversa est ejus positio, superiora scilicet Pedes, Caput inferiora occupat et retrorsum spectat Facies.

Sub nonum plerumque mensem deorsum mittitur Infantis Caput, nonnunquam etiam sub octavum.

Infans se subvertens in postremo Gestationis mense motu insolito falsos sæpe Dolores ciet qui etiam enixus mature nimis afferunt.

Infans secundum Naturæ legem se prono Capite, aversa Facie, inter parturiendum affert; Quævis alia positio mala est et præter Naturam: è malis autem positionibus Pedes minimam, Brachium cum

Hu-

Humero maximam, Nates vel Manus una cum Pedibus obviæ mediocrem Difficultatem ferunt.

In Principio Doloris quærendus est Fœtus & Uteri situs.

Non nisi quiescenti Utero manus est intromittenda.

Violentis doloribus subito deficientibus, si superveniet vomitus metuendum ne laceretur Uterus.

Viribus de repente deficientibus, lethalis extravasatio est Metuenda.

De Utero Gravidarum vel Parturientium bene locato.

QUO majorem Gravidæ Foetum gestant, eo altius Uterus in Ventrem assurgit; quum enim Cavitas Pelvis non sufficiat ad capiendum prægrandem Uterum, uno vel pluribus Infantibus ex omni Parte absolutis una cum Secundinis & Humoribus repletum, exinde necessàrio sequitur, *ultra Oram Pelvis in Cavitatem Ventris* Uterum ascendere; atq; tum eandem (quam modo ante vel mox post Imprægnationem habuit) Posituram aut retinet, aut non; si priorem Posituram retinet, illum existimo *rectum & bene situm* Uterum, atq; tunc acuminata ejus Pars rectà tendit in Cavitatem Pelvis, Fundus verò circa Umbilicum versatur: Positurâ autem mutatâ, huc vel illuc aliquantulum inclinatum Uterum *obliquum* dico vel *prave situm*.

De Constrictione Venæ umbilicalis & Secundinarum Exclusionē.

FUNIS umbilicalis recens nati Infantis constringendus, & sine mora Secundinæ excludendæ, Manum protinus ab exclusionē Infantis immittendo — Quare?

1. Tum Manus, imo & Brachium, si opus fuerit, facile illabatur.
2. Statim a Fætûs exclusionē sine ullo Puerperæ dolore aut incommodo, Manum in Uterum immittere licet.
3. Non Orificium solummodo Uteri latè satis adbur patet, sed & Uterus ipse.
4. Periculum non est ut Fundum detrabas aut Uterum invertas Funiculum Umbilicalem extrahendo.
5. Ut pateat an Secundinæ Utero adhæreant necne, quod aliter certò sciri non potest.
6. Absolutum Puerperium accelerare.
7. Ut Certior fias num unus adhuc vel plures Infantes excludendi sint, aut Mola residua, aut Fætus emortuus
8. Ut cognoscas, num Frustula quædam Secundinarum aut Membranarum residua sint in Utero, aut Sanguinis Grumi, & si opus videbitur reducere Uterum pedetentim in statum naturalem.

De

De Partu difficili.

Partus difficilis fit ob	Matris	Ætatem	Junio rem.
			Provec tiorem.
		Corpus	màle formatum.
			nimis obesum.
			nimis macilentum.
			morbosum.
		Uterum	morbosum
			nimis obliquum
			prorsum.
			retrorsum.
			dextrorsum.
			sinistrorsum.
			Animum depressum.
			Vires labefactas.
			Aquas ante Foetum profluxas.
			Imbecillitatem.
			Mortem.
		Corpus	prægrande.
			male formatum.
			Situm inidoneum.
			Funem implicatum.

Partui difficili vix sufficiunt quibus		Corpus Sudoribus frigidis obrutum	
		Syncope frequens cum frigidis Sudoribus.	
		Convulsiones sine Recognitione.	
		Vires deficiunt.	
		Inferiora Abdominis	Tensa.
			Inflammata.

Foetus

- Fœtus imbecillis } Partu } languido.
 dignoscitur ex } diurno.
 } Sanguinis fluxu nimio.
 } Matris Viribus languidis.
 } Fœtus pulsu in Fune.
- Fœtus mortuus } Mammis flaccidis.
 dignoscitur ex } Frequenti Lypothymia.
 } Aquarum fœtore.
 } Frigore Ventris Laterumque.
 } Gravitate in Utero.
 } Capitis mollitie.
 } Defectu Pulsus in Fune.
 } Cuticulæ Separatione.
 } Meconii (absque Causa) expulsionem.
- Fœtus male situs } Doloribus non ritè respondentibus.
 dignoscitur ex } Doloribus nimis lentis.
 } Aquis furtivis.
 } Tactu.
- Os Uteri male } Exulceratione.
 situm dignosci- } Cicatrice.
 tur, ex Tactu } Glandula obdurata.
 } Obstructione Vasculorum, Ligamentorum.
- Prævus Uteri si- } Primus, Si Fundus Diaphragmati, Uteri autem
 tus quadruplex } Corpus Spinæ Dorfi inclinatum apprimatur,
 est } inde Os Uteri nimis suspensum ab anticâ Parte
 } ad Ossâ Pubis addigitur, & Infantes reddit im-
 } mobiles.
 } Secundus, Si Uterus in ventrosis Mulieribus pro-
 } nus propendet, Ore ad Os Sacrum converso.
 } Tertius, Si Fundus Uteri in latere sinistro paulo
 } altius vel demissius ponitur, Ore ad Spinam
 } dextram Ossis Ilii converso.
 } Quartus, Quo Fundus in dextro latere ponitur.

Ex

Ex hoc quadruplici pravo Uteri situ reliqui colliguntur scilicet Fundus minus

} Prorsum.
 } Retrorsum.
 } Dextrorsum.
 } Sinistrorsum.

In quacunque Uteri obliqua Positura tutissimum, promptissimum, minusque dolorificum censeam Partum accelerare Infantes Pedibus prehenfis extrahendo, idque in Principio statim Laborum, ante vel paulo post effluvium Aquarum, quamprimum certus sis parturientem *genuinis Laboribus* laborare, præsertim in Uteri nimium scilicet *propendulo* situ.

Pedibus se præsentantibus.

} Cavendum ne Caput detineatur.
 } Caput et Brachia conjunctim plerumque trahenda sunt.
 } Situs non immutandus ni ut Facies posteriora spectet.

Caput in Utero relictum extrahatur

} Manu.
 } Instrumento.
 } Laqueo.
 } An Placenta prius extrahenda ?

Præsentante se

} Facie } ad situm naturalem reducendus.
 } } seu,
 } Collo } Pedibus prehenfis extrahendus. } Fætus.

Funis (si se præsentet) reducat ; Fætusq; Pedibus prehenfis quam citissimè extrahatur : exinde tamen lividus plerumq; sit Vultus.

Funis implicitus, æquòve brevior, Fætus resiliationem post finitum Dolorem efficit.

Si

Si Funis Collo circumductus sit, subditis Digitis tentandum est Funem laxatum supra Caput remove, si non licuerit remove, Filo constringendus & discecandus est.

In omni malo situ, ut et in Rebus desperatis, Pedibus extrahatur Fætus, & semper observandum est Infantes commodius verti, si Digitis Pedum præviis, quam si Calce protrahantur.

In Partu gemino posterior Pedibus plerumq; extrahendus, ideoq; Membranæ quam citissimè rumpendæ; nisi promptè rem agat Natura.

De Partu difficili ex Morbis generalibus & specialibus proveniente.

Mala Corporis Formatione	Gibbosa. Incurvata. Asthmatica.	} Incommoda?
--------------------------	---------------------------------------	--------------

Morbi speciales:	{	Febris.
		Epilepsis.
		Hydrops.
		Stomachi Intemperies.
		Colica.
		Lumbago.
		Dolor Nephriticus.
		Vomitio.
		Convulsio.
		Fluor immodicus.
Diarrhæa.		
Spasma.		
Deliquium Animi.		

Qua Ratione per pravam Pelvis Formam Partus impediri potest ?

Prava Pelvis Forma nimis $\left\{ \begin{array}{l} \text{magnâ} \\ \text{parva seu angusta} \\ \text{plana,} \end{array} \right\}$ Incommoda ?

Varietas Pelvis in diversis Corporibus — Qualis ? $\left\{ \begin{array}{l} \text{Commoda ?} \\ \text{Incommoda ?} \end{array} \right.$

Infante nondum in Pelvem illapso exploranda est Parturientis

ut cognosci posset quomodo Ora $\left\{ \begin{array}{l} \text{rotunda ?} \\ \text{plana ?} \\ \text{ampla ?} \\ \text{angusta ?} \end{array} \right.$
Pelvis sit formata an ?

Si necesse sit Pelvem majorem reddere, non licet nisi retrudendo Os Coccygis quod integra manu perficiendum est, unde triplex Commodum ;

1. Doloribus ingruentibus manu premente Os Coccygis repellitur, inde Meatus Dilatatio.

2. Manu depremente Os Uteri ampliatur.

3. Manu retracta Infantem simul sensim attrahitur.

Observandum est Parturientes convenienter tractando & juvando Dolores concitari, & augeri, perversis autem Actionibus evanescere & cessare.

Modum ampliandi Meatum reprimendo Os Coccygis, tanquam unam è p accipuis & commodissimis Partum excludendi Artibus commendamus, omnia vero cum Prudentia & Judicio peragenda sunt.

D

De

*De Partu difficili a firma nimis Membrana
Humores continente, vel a prævia ad
Exclusionem Placenta, vel ex emortuis
Infantibus.*

Fætus Exclusio impeditur à	Membrana nimis firma	Incommoda ? Ore satis aperto rumpen- da est, non citius nisi urgeat Necessitas.
	Placenta prævia	Semper conjuncta cum Proflu- vio Sanguinis ? Incommoda ? Signa ? Effectus ? quomodo removendi ?

Fætus Mortuus reddit Laborem difficilem — Quare ? —

Signa Mortui Infantis ? } Signum omnium certissimum est supremæ
Capitis Cuticulæ Dissolutio. — Quare ?
Vena Umbilicalis prævia & sine Pulsu.

*In Partu difficili ex nimia Infantum magnitudine Fætus præviis
semper Pedibus commodius quàm Capite educitur, tulinusq; hoc fit ma-
ture ab initio statim Laborum & reprimendo Os Coccygis.*

Si Caput Infantis in proportionem Pelvem adeo excedat quantitate,
ut integrum per Pelvem prorsus non traduci queat, etiam si bene ver-
sum prodeat, Utero itidem recte locato, Pedibus plerumq; educen-
dus est Fætus, aut proprio Instrumento, & si fieri potest sine læsione.

APHORISMI

APHORISMI. —

Mammæ Venterq; prægnantis cui Fœtus in utero mortuus est non amplius augescunt sed quotidie recedunt.

Uteri excretiones fætidæ non semper Infantem mortuum indicant, quum à grumis Sanguinis diutius retenti corruptis fieri possint.

Infantis mortui Caput è corruptione emollitum non æq; ac vivi exitum bumeris in partu conciliat

Infantis mortui difficilior & molestior est plerumq; enixus.

Mulieres quæ mortuum & corruptum Infantem edunt febre interim continuâ laborantes, post partum paucis interpositis diebus ferè moriuntur.

Infans in utero mortuus post emissas aquas biduo vel triduo majorem in modum corrumpitur quam toto mense, manentibus aquis.

Si Caput Infantis in exitu hæreat cum non sit tumefactum, et cur mortuum credas.

De Partu difficili, ex prava Infantum Versione in genere.

PRAVA Infantum positura in Utero rectè locato facit difficilem Laborem, sed mâle locato difficiliorem.

In-

Infantes prave versi sunt, qui	{	Facie supina.	} in Ostium pro- deunt.
		Facie in alterutrum.latus reflexa.	
		Capite in Transitu retardato.	
		Manu, Pede, Vena umbilicali una cum Capite prodeunte	

In Utero male locato, plurimi difficiles Partus, plerumq; difficilissimi sunt, unde sæpius & ipsa prava Versio Infantum in Utero oritur, quippe qui initio bene versis propter pravam Uteri situm in aut per Pelvem penetrare non valentes *ex bene versis* fiunt *prave versi*, id quamplurimum accedit maturi auxilii defectu.

Cognitio variæ Uteri posituræ maximi momenti & summe necessaria est Obstetricantibus

Longè aliter tractandus est Infans in Utero rectè sito, quam in Utero obliquo, priori, Caput vertendum, & in Ostium dirigendum est, posteriori vero, tutius Pedibus quæsitis extrahitur, & hoc semper observandum est, Os Uteri nunquam non adversum Fundi situm esse, unde facile judicandum est, quo loco Fundus Uteri situs est, ac utrum plus minus obliquatur.

APHORISMI. — Si Infans pedem alterum obvium ferat animadvertendum est an dexter sit, an sinister, ut prius intelligatur qua ex parte alter quærendus est, quam educatur.

Siquando Fætum prebensis Pedibus educere conveniat, Facies Infantis deorsum ad Matris Intestinum Rectum semper spectet priusquam Caput extrahatur.

APHORISMI. — *Infans in ostio Uteri primipara harena plerumq;
Mas est, ampliora enim capita humeriq; latiores
maribus quam faeminis fere contingunt.*

*Primipara senioris Fatus non raro haeret in ostio
Uteri.*

*Mulieres quorum Mariti Manibus & Humeris
amplioribus sunt, tales saepenumero Infantes pariant.*

*Infantis Capite in Utero relicto consultius est, ut
Naturae soli comittatur obstetricium, quam ut vi
adhibita extrahatur.*

*Manus altera Infantis (vel ambae simul) saepius
quam quavis alia Pars Infantis, una cum Capite se
offert quoties caput non solum protruditur.*

*Si Manus praemissa se offerat cave prebendas,
quo longius enim manus porrigitur, eo molestior futurus
est enixus.*

*Infantes, si Nates inter nascendum sunt obvia ex
situ compressi Meconium semper dejiciunt.*

De Partu difficili, ab Infante facie supina prodeunte.

INFANS *Facie sursum versa dif- In Utero bene locato.
ficilior enixus, quam prona Facie In male locato vero difficilior.*

Me-

Meatus ampliatur retrudendo Os Coccygis *aversâ manu.*

Infans Facie in Ostium prodeunte reddit Partum difficilem in Utero bene locato nimis dilatando Os Uteri & Vaginam. huic incommodo quomodo occurrendum? paulo post Exclusionem Aquarum si potest fieri Caput vertendum est aut ad Pectus Mentum protrudendum, adeo ut Vertex Capitis gradatim accedat ad Partum; præcipue autem Cavendum est ne Oculi aut Nares Infantis lædantur; & longè aliter tractandi sunt Infantes sic siti in Utero benè quam in malè locato; Periculum etiam Matris & Infantis minus est priore quam in posteriore.

In Utero malè locato difficilior multo est, & statim Pedibus Infans educendus est, prius tactu diligenter explorato situ & Infantis & Uteri? quomodo educendus? Incommoda?

De Partu difficili, ab Infante prævia Vena Umbilicali prodeunte.

Incommoda? } Angustia Meatus. } Quomodo succurrendus est In-
 } Retentio in Meatu. } fans? — Quare?

Effectus } Abruptio Placentæ.
 } Obitus Infantis.

Antevenit Funiculus, vel } Utero bene locato } Periculum } minus.
 } Utero malè locato } } majus.

Incommodum? Circulatio Sanguinis à Compressione sistitur. Funiculo solo in Ostium veniente indicat plerumq; Infantem *trans-ve sim* situm in Utero, & Pedes quærendi sunt.

APHORISMI.

APHORISMI. — *Lapsus Funis umbilicalis ante Partum, citam Infanti mortem infert, neq. id minus efficit compressio funis in exitu se offerentis cum Infantis capite.*

Si Tacto Fune umbilicali dilapso arteriarum Pulsus sentiatur, vivit adhuc Infans, sin minus mortuum crede.

Funis Umbilicalis cum subita aquarum eruptione saepe ante partum dilabitur, ubi abundant aquae & funis est praelongus.

De Infantibus Manu, Cubito, aut Humero prodeuntibus.

Infante in Ostium prodeunte	{	Manu,	{	difficilem,	{	reddit Laborem.
		Cubito,		difficiliorem,		
		Humero,		difficillimum,		

Incommoda ? quo pacto removenda ? Pedibus prehensis plerumq. extrahendus est Infans.

De Infantibus transversim positis.

IN ejusmodi Posituris Humores plerumq. in oblongam formam coguntur, & Ostium vacuum est, sive Aquis solummodo obsessum.

Ex forma Aquarum oblonga in Utero rectè posito concludimus quod Caput in Ostio non versetur ; aliter in obliquo.

In

In Utero obliquo tentandum est plerumq; Os Uteri in Pelvem inducere & Parturiente interim resupinâ versare Infantem Pedesq; prævios producere, Manu juxta Nates & Femora usq; ad Pedes extremos immissâ, adeo ut *Calcaneo* Clunium tenus extrahatur.

Natibus prodeuntibus } Incommoda?
 } quo pacto removenda?

Sicuti tanquam Regulam generalem tradidimus, Infantum Pedes non nisi Digitis sursum versis extrahendos esse; id minime obstat, quin in hoc vel consimili casu (Pedibus nimirum Ostia tam prope imminentibus) eos *Calcaneo*, nonnunquam protrahere liceat; istud enim dictum volumus de Pedibus supra in Fundo Uteri positis, & quâ *Infans* omnino invertendus est.

De Partu difficili & Morbo sive Vitio quodam, Uteri, Vaginae, Vesicae, Intestini Recti, &c.

Uterus, &c. morbis obnoxii sunt	} Casu. } Collisione. } Contusione. } Ictu, &c. } Schirri duritie. } Carcinomate.	} Ex his Partus difficilis.
Effectus	} Inflammantur } Exulcerantur } Obdurescunt } Immoritur Parturiens.	} Uterus, &c.

Os Uteri existit } Crassum.
 } Perdurum.

Uterus } Exsiccat } Partum reddit difficilem.
 } Rigidus }

Descensu Uteri & Vaginæ Os Uteri suo Loco sustinendum est.

Vesica, ejus Collum inficitur aliquando Tumoribus.

Intestinum Rectum, Excrementis induratis afficitur & Glandulis
Ulceribus obduratis.

De Infante Ventrem cum Vena Umbilicali offerente.

SI Vena sola in Ostio versetur } Ventre }
metuendum est ne Fœtus } Dorso } proditurus sit

Incommoda ?

Quid faciendum in Utero } rectè locato ?
 } obliquo ?

De Infante Tergo prodeunte.

INFANTES rarius Tergo prævio, quàm Ventre in Ostium
prodeunt.

Incommoda ?

Statim post Aquarum effluuium Pedibus } rectè }
 } male } locato.
 } }

E

Tactu

Tactu explorandum est an Infantis } sursum } vergat. Quare?
 Spina Dorfi magis } deorsum }

Observandum est Infantes facilius versari & in *Gyrum* tractari scilicet *Digitis Pedum* ad Caput directis, quam contrà *Calcaneis* ad Podicem conversis.

Humoribus jamdudum effluxis, Infanteq; arctiùs compresso, quàm ut possit versari, convenit aliquando *Cingulum quoddam lenissimum* alteri vel ambobus Pedibus injicere, & altera manu detrahere, dum alterâ Corpus Infantis superius sursùm removes, hoc modo Pedes in Ostium producti, quamprimum potes *Manu* prehendito, ea; Infantem omnino extrahito.

De Geminis prave versis.

DIFFICILIS Versio — unde?

Certissimum Gemellorum Indicium si duo } Capita } sentias.
 } Terga }

Inquirendum sedùlo est an Membra quæ protrahere velis sint libera.

Infante inferiore excluso, mox immisâ manu Pedes protinus quærat Obstetrix iis eundem protractura, etiâsi Caput percommodum ad Exclusionem prodire videatur. — Quare?

De

*De Agrippis seu Infantibus, Pedibus
præviis prodeuntibus.*

INFANTES lentè versandi sunt, dum simul extrahuntur, applicitis ambabus Manibus, alterâ scilicet, quousq; potest, subter Corpus immisâ, dum altera Pedes ante combinatos tenet, ne Pedes tantum, iisq; mediantibus Crura, sed simul etiam Corpus invertatur; hoc pacto Infans sensim versando producit, usq; dum pronus in Ventrem procumbat, & ultra Ventrem exclusus sit: tum demum opportunum tempus illuxit, quo parturienti laborandum est, quippe jam Caput, & Brachia conjunctim plerumq; trajicienda sunt; & Infans validè, quasi Dolores urgerent, sed cautè trahendus est, deorsum versus Intestinum Rectum, aliàs Infans coarctatus ægrè transmittitur.

APHORISMI. — *Utero ad Partum unius Infantis patefacto non, nisi altero emissio aut extracto, clauditur.*

Altero extracto Fætu, si aliter adhuc in utero maneat, hunc etiam prius educere oportet quam prioris Placentam extrahas.

Ex Gemellis alter potest in Utero materno vivere, altero ante menses aliquot mortuo.

Gemellorum altero educto confestim alterius membranæ aquam continentes disrumpendæ sunt, ut secundus maturetur Partus patente adhuc Utero.

Muliere ex Fætu multiplici gravidâ parturiente, omnes prius educantur fætus quam cujusvis Secundæ,

APHORISMI. — *dæ, ne effluxio Sanguinis immodica Secundas premature abruptas sequatur.*

In extrahendis Gemellorum Secundinis (five Placenta sit unica vel duplex, cum suis utriq; sit Funis Infanti) semper conandum est, ut ea Placenta quæ Partui priori attinet, prius extrahatur.

Manus semper imponenda est Puerperæ ventri statim post eductum fætum, ut dignoscatur an maneat adhuc alter in Utero, præsertim si quem eduxeris sit exiguus, ut gemelliparæ Fætus esse solet.

Mulieres Fætum multiplicem gestantes Utero multo gravius laborant in prægnatione, & plerumq; 15 Dies vel etiam tres Septimanas ante debitum tempus Partum edunt, iis etiam crura tumesceri solent vel femorum tenuis (in postremis mensibus) nonnunquam etiam ipsa Labia.

Si binos Pedes obvios habeas, dextrum licet & sinistrum, vide sis diligenter ante perscruteris, quam extrahere coneris ne fortè alter, alterius sit gemelli.

De Partu difficili ex Utero obliquo, nimium scilicet propendulo.

UTERUS nimis propendulo — In Fæmina Ventre propendulo
lus facit Partum difficilem } cujus Uterus sit depressus.

In-

Incommoda

Inter Dolores Infans premitur contra Vertebrae & Os Sacrum, qua pressione, Caput impeditur adeo ut in Pelvem illabi nequeat.

Vertice Capitis ad Os Uteri pendente, bene vertitur Infans in Utero rectè locato, male autem in Utero nimis obliquo, tunc etenim Infans plerumq; transversim in Ossa Pelvis & præsertim in Os Sacrum illabitur; Quare?

Infantes Utero sic sito nonnunquam veniunt prona Facie, attamen Facie fursum versâ parturiuntur. Unde?

Signa

Os Uteri sustinetur altiùs solito.
Tangi nequit sine molestia.
Adversus flexuram imæ Vertebrae aut Ossis Sacri invenitur.
Tangi nequit nisi infima Parte plus aut minùs.
Digito, vix, aut ne vix, introitur, curvato.
Tactu sentitur, Doloribus singulis appropinquantibus, in Vertebrae depressum adeo ut illabi nequeat.

Aquæ Os Uteri pendentes formâ tenui inveniuntur.

Singula hæc Signa diligentissime scrutanda sunt, & investiganda Tactu, *Labore appropinquante*, postea etenim subitò diversimodis mutantur.

Quomodo

	Situ idoneo — Quali?	
	Tentandum est ut Caput	tentandum.
	Infantis in Pelvem illa-	
	batur, usq; ad flexuram	
	Offis Coccygis. Com-	Quomodo
	moda? Incommoda?	
	Exinde Caput promove-	perficien-
	tur adeo ut Exclusio In-	dum.
	fantis perficiatur.	
	Fœmina nequaquam Doloribus laborat. — Quare?	
	Tactu quam leni exploranda. — Quare?	
Quomodo remo-	Os Uteri in loco sustinendum est donec Aquarum	
vend?	fit Profluvium, Membranâ sponte abruptâ.	
	Os Coccygis retrò impellendum est. — Quare?	
	Quomodo?	
	Membranis abruptis, laborandum est Doloribus	
	respondentibus, non inter Dolores, è contra	
	cessandum est, Doloribus evanescentibus. Qua-	
	re? Commoda?	
	Laborandum est alterâ Manu in Utero locatâ,	
	alterâ autem externè in Ventrem positâ, sed	
	Pressura externa levis, Depressio interna fortis	
	& æqualis fiat, & inter deprimendum Manus	
	attrahatur. — Quare? Commoda?	

Post Partum agenda — Quæ?

Placenta extrahenda.

Uterus proprio loco ponendus.

Sanguinis Grumi diligenter scrutandi.

Quomodo? Incommoda?

Effectus

Delirium.

Perturbatio Somni.

Requietis Defectus.

Febris.

Profluvium Sanguinis lethale.

Mors.

Unde?

De

De Partu difficili ex Utero Spinae Dorſi nimis appreſſo.

UTERUS loco nativo emotus nimium ſæpe reſupinatur, aut ad
Spinam Dorſi adigitur.

Os ejus altè nimis in Ventre elevatur.

Adeo obliquatur ut *Vaginae recto tractu* non amplius reſpondeat.

In hoc pravo U-
teri ſitu,

*Obſtetriz probe attenta Os Uteri aut omnino non
aut parum ſaltèm tangere poterit, niſi jam late ſa-
tis pateat, atq; dum adhuc aliquam ſaltèm Circuli
partem attingere licebit. Quare? Quomodo tan-
gend?*

In hoc rerum ſtatu *Sagax proxime Cervicem
Veficae ſentiet Oram aliquam lunatam, quæ oris
Uteri eſt, quod ſi Digitiſ illuc penetraverit, etiam
Capitiſ partem duram, globolaſ, lævemq; ſive
Verticis aperturam ſentiet, unde certò colligere
poſeſt Infantem pariter cum Utero Spinae Dorſi
nimis apprimi, quum igitur certius ſit, quo magis
Infans ad hæc Oſſa a Doloribus apprimitur & con-
ſtipatur, eò difficilius inde removeri, imo Cere-
brum quidem infringi poſſe ut ſubitâ morte pere-
undum ſit.*

Incommoda —

Caput Infantis, *quamvis optime verſi, in Oſſa
Pubiſ impingere, neceſſario ſequatur, dum enim
egredi Infans elaborat, tam a propriiſ Conatibuſ
quàm*

quàm Doloribus valde deprimantibus, in hoc rerum statu ad Offa Pubis violenter adigitur, ubi mollius Capitulum hærens quodammodo infringitur, & magis subinde imprimitur, undè, quia non potest, in cavitatem Pelvis delabi, etiam Mater Infantem eniti nequaquam potest, nisi Caput prius inde remotum in Cavitatem Pelvis inducatur.

Quo pacto removend? —

Parturientem prohibendo ne *valide cum Doloribus illaboret*, sed istos potiùs sustinendo prætermittat usq; dum Situs Infantis correctus sit.

Parturientem jubeat Obstetrix, siquidem potest, è *Vestigio mejere* ut Vesica exoneretur, nec Periculum sit pressione ejus lædendæ.

Quod si pauciores adhuc & minores Dolores Parturientem urgeant, ac Membrana nondum rupta sit, *leni etiam Enemate Alvum exonerandum est*. — Quare?

Parturientem Obstetrix convenienti positura collocet. — Quali?

Obstetrix *Digitis Oram oris Uteri cautè prebensam posticam versus ad Intestinum Rectum premat sive trahat*; attamen hoc non prius aggrediatur, quam alteram Manum Abdomini paulò supra Offa Pubis opposuerit. tunc laborand? quomodo?

Capite expedito, & ab offendiculo vindicato, Mater jam Doloribus intenta, quantum potest cum illis illaboret; quomodo laborand? & quali Situ?

Si vero Infans jamdudum Offibus Pubis impactus

Quo pacto re-
movend? —

factus hæserit, *suam retrorsum omnino inclinet.*
Mater, Capite demisso, & Corpore aliquatenus ele-
vato; Matre sic sita tentet Obstetrix Infantis de-
primere &c. Quomodo?

Si forsitan in hoc situ Membranâ jam ruptâ, &
Ore Uteri latius ampliato, Caput Infantis non pa-
rum denudatum sit, Obstetrix missâ Uteri Orâ
digitos *inter Caput & Ossa Pubis intrudere, &*
quodammodo superiori Capitis parti, seu altius
superiori Oris Uteri Oræ applicare, & hoc modo
Caput simul cum Ore Uteri deorsum trahere stu-
deat.

Si forsitan *Infans nimium comprimatur, Caputq,*
prægrande fuerit, ita ut sine multo labore in Cavi-
tatem Pelvis induci nequeat, tunc Pedibus quæsi-
tis Infans statim detrahendus est.

Si percipiatur quod Humores Impressionem
non valeant facere, ad aperiendum Os Uteri, tunc
illud *manu aperiendum est, eoq; satis aperto Mem-*
branarum disruptione Aquis prorumpendi locus
dandus, ac statim ex adverso, uti dictum, Manu
juxta Corpus Infantuli immissâ Pedes quærendi
sunt.

Maxime conveniens est, *ambos Pedes simul de-*
trahere, semperq; si possibile sit, Digitos eorum
Faciem versus convertere.

Si Caput autem Infantis ægré transeat, alter-
utrum quidem Brachium *detrahere licet, & porro*
Caput expedire, at nunquam utrumq; Brachium

F

detrahendum

detrahendum est plura etenim id Incommoda quam Commoda importaret.

Si Infantes proni aut supini prodeunt multo melius est & Matri & Infanti, si Infans, ne unquam permittatur Capite prævio in Pelvem illabi: talis etenim Infantis situs non solum difficilis est, sed etiam adeo difficilis ut ne difficilior quidem excogitari possit: idcirco in ejusmodi positurâ ne unquam quidem permittendum est, ut Caput prævium aliquatenus delabatur, quoniam nihil periculosius excogitari potest, quam pati ut Infans ita situs Capite prævio delabatur: quapropter summo opere cavendum est ne Caput in Pelvem delabatur, & abjectâ omni cunctatione Infantem quamprimum excludendum est, nimirum vertendo Pedibusque prebentis extrahendo.

Difficilior Positura non datur in obliquo Utero quam ea, qua Infantes capite prævio prodeunt.

In hac Exclusionem omnis Cardo vertitur in duabus his rebus, Primo, ut ab initio Caput Infantis eousq; semovere scias, quo Manum juxta illud immittere possis; in hac Capitis remotione maximâ attentione opus est ut lentè satîs lenitèq; Os Uteri aperias, simulq; Caput semoveas. Secundo, summo studio in id incumbendum est, ut Caput simul cum Brachiis transeat. Quare?

In hac Positura igitur, securius, tutius, ac minus periculosum medium non datur, quam si Infans abjecta omni cunctatione vertatur, Pedibusq; extrahatur.

De

*De Partu difficili, ex Utero in alterutrum
latus, nimium, obliquato.*

NOBIS hic Sermo est de Utero cujus Fundus profundius in dextro latere situs est magis ad *Posticam* quam ad *Anticam* vergens; nimirum profundius plerumq; in Latere ad Lumbos situs est, quam Posituram difficillimam ego æstimo, quippe Uterus altiùs quodammodo suspensus Partum tam difficilem haud reddit, quam talis Uteri positura.

Os Uteri altiùs suspensum esse.

Difficultér attingi potest.

Applicatum illud reperiet Spinæ sinistri Ossis Pubis aut Coxendicis.

Non integrum Os Uteri, sed inferior ejus Ora tangi saltè poterit.

Signa.

Aut omninò nihil, aut parum saltè, inferiorem nempe Capitis Infantis Partem tactu assequi poterit, nisi forsan (Ore Uteri Spinæ dictorum Ossium nondum validè appressò) locus adhuc detur, uno vel pluribus Digitis inter illa penetrandi, Verticemq; Infantis tangendi.

Infantis Caput tactu sentiendum est per intermedium Uterum & Vaginam, non autem nudum, transversim Pelvi impositum.

In hoc casu Infans quamprimùm vertendus Pedibusq; prehensis extrahendus est.

Caput Infantis obstringitur supra Spinam sinistri
Offis Pubis aut Coxendicis.

Aquæ furtivæ.

Dextra Infantis, hac positura sæpè excluditur.

Dextra in Os detrussâ, Caput Infantis magis ma-
gisq; sursum adiicitur & Collum adeo flectitur
ut Infans emoriatur.

Incommoda

Vertex Capitis in Spinam Offis Pubis aut Coxen-
dicis illabatur, & supra Spinam, Doloribus ur-
gentibus adeo premitur, ut Cerebrum collida-
tur, & Infans ante Partum emoriatur.

Mater quoque emoritur, Infante in Utero rema-
nente, prius ad quatuor, quinque seu sex Dies,
perpetuis Doloribus defatigata.

Quo pacto removend?

APHORISMI. —

*Si mulier, ineuntibus puerperii doloribus, aliquot
retrò dies alvum non exoneraverit, Clystere adhibito
dejectio cienda est, ut liberior Infanti detur exitus.*

*Missio sanguinis è Brachio magno erit primiparis
usui, si modi validi sint temperamenti, fiatq; dum
arteriarum pulsus ex doloribus augentur. Respira-
tio libera ad augendum Puerperæ nixus & promo-
vendum Partum plurimum confert.*

*In quolibet Gestationis intervallo, si aquas forma-
tas senseris, id est protrusas, & Infantis capiti inter
do ores cumulati præmissas, pro certò habeas istam
Mulierem parturire.*

*Fætus Membranae nunquam inter nixus dilace-
randæ sunt, nisi adeo pateat Os Uteri, ut Partum
illicò*

APHORISMUS — *illico factum iri speres, aut id suadeant profluvia, Convulsiones, vel hujusmodi res natae.*

Parcius utendae sunt unctiones oleosae in Puerperiis ne ingenua humiditas Uteri mucosa perdat, quam saepe butyro vel quavis alia unctione utiliore inuenies.

Parturienti fugienda sunt omnia alimenta et iuscula quae nimium calorem inferre possunt.

Mulieres, quarum Infantibus capita sunt praeter larga & Humeri ampliores solutio, gravissimis doloribus in Puerperiis afficiuntur, maxime autem primiparae.

Aquae maturae nimis profluentes, Infantis magnitudo nimia Funis Umbilicalis Infantis collo, vel cuiusvis alii parti circumvolutus, Facies Infantis sursum spectans; Haec omnia productius & molestius Puerperium reddunt.

In difficilibus & operosioribus Puerperiis ipsa opem fert Natura, in iis vero, quae praeter naturam accidunt (sicubi Fetus grandior iniquam positionem fuerit nactus) frustra nititur natura.

In omnibus praeternaturalibus Puerperiis quae ex sola positione Infantis mala oriuntur, cum primum os uteri satis patet, aut dilatari impune potest, tum manus caute immittenda est ut opus perficiatur.

In plerisque praevis positionibus quibus Infantes obstetricanti

APHORISMI. — *stetricanti sese offerunt, prebensis Pedibus Fœtum educere consultius est, quam ut ad situm naturalem reducantur, dare operam.*

Si quando non possit fieri ut Mater simul et proles salva sit, Matris vita semper infantili anteponenda est.

Si Infantis situm in utero ita mutare velis ut prebensis pedibus educatur, videbis manum membranis Fœtum involventibus inferas. ut Uterus, his interpositis nihil detrimenti ex operatione, capiat.

Mulierum sæpè exiguitas pravam Infantis positionem efficit cum non satis loci habeat ut se in Utero vertat.

Mulieres quibus grandiores sunt Infantes, ineunte puerperio, remissiores dolores experiuntur, quoniam Fœtus grandior non sine difficultate descendit, ut exitum occupet.

Puerperium primum Sequentibus plerumque gravius est.

Deformes, Gibbosæq; mulierculæ gravioribus puerperii doloribus laborant.

Vomitus immodici et violenti summum dant abortionis periculum cum mulier proprius accedat ad pariendi tempus.

Vomitus verò inter puerperæ labores, si supra modum non sint, nunquam non usui sunt.

Si

APHORISMI — *Si Mulier quatuor diebus in Partu laboret, vix fieri potest, quin Fœtus moriatur.*

Si qua in pudendo muliebri ex partu difficili mortificatio fiat plurimum periculi est ne corrupto vesica collo ibi tandem Fistula enascatur.

Si ob Fistulam post difficilem partu murinam Mulier præter Voluntatem temere dimittat, idque tres totos menses fiat remedium fere frustra sperabit.

Affectus soporosi & convulsiones in Partu difficili supervenientes, ut plurimum sint letales.

Si inquit Hippocrates, Pregnans multo tempore cobibeatur, & parere non possit, sed diebus pluribus ex Partu dolore laboret, sit autem Juvenis & in vigore & multo sanguine referta; secare oportet venas in malleolas, Sanguinem detrabere; virium respectu habito.

Si à Plethora difficultas pariendi oriatur, quod innuere voluit Hippocrates, non est dubium, quin maximè conferre possit, cum Venæ, plurimo Sanguine refertæ, omnes vias interiores angustiores efficere soleant: Unde fit, ut in dolore Nephritico etiam similis phlebotomia sæpè miranda præstat, & Calculorum tum in Renibus, tum in Ureteribus contentorum exclusionem faciliat.

Absente uteri vel Infantis situ pravo clysteres acres injiciantur, quorum irritatione Uterus stimuletur, depleta intestina ampliorem locum Infantis exitu relinquent.

De

*De Partu difficili ex defectu Dolorum aut
a Pravis ac Tergiversantibus Dolori-
bus.*

PER Dolores naturales intelligimus, tales motus ultro exorientes quibus Ventris & Intestinorum Musculi adstricti *tantam Depressionem Impetumq;* in Uterum faciant, *quasi è Corpore expellendus esset*; atq; horum Dolorum impulsu aperitur Uterus, Fœtusq; in Ostium et porro per illud expellitur, & hoc pacto Fœmina feliciter Partum edit.

Fœminæ Doloribus tergiversantibus laborantes, corripì videntur *vehementibus deprimendi Conatibus*, qui quasi *repentini Nimbi ingruunt*: antequam vero penetraverint aut Depressionem veram fecerint, cessant isti motus, ac in *cruciatum aut Spasmodum laborandi*, *Impotentiam mutantur*.

Quomodo removend?	{	Medicamentis propellentibus non utendum esse.	{	
		Lenientia & Anodyna adhibenda.		
		Si Opus videbitur ad concitandos Dolores ut Infans expelleretur, considerandum est an		Clystere?
		Incommoda ?		Exercitatz operâ manus ?

De

*De Monstrorum & ejusmodi Infantum
exclusionē, qui in Utero quam maxime
obliquato recte quidem versi, sed Capite
prave in Cavitatem Pelvis delapsi,
inibiq; immobiliter coarctati sunt.*

DUOS tantum Casus dari arbitror, ubi Instrumenta usui esse possunt scilicet, si Infantes ob monstruosam magnitudinem totius Corporis, aut Partis alicujus, Pelvem, proportionē suā nimis parvam, integri transire prorsus non valeant. Aut si propter Negligentiam vel Inscitiam Obstetricis, in Utero quam maxime obliquato, Infantis recte versi Caput in angustam Cavitatem Pelvis delapsum, inibiq; simul cum Humeris adeo coarctatum sit, ut ad impetum Dolorum validissimum ne minime quidem percipiatur Descensio.

Talibus Casibus quibuscunq; remediis frustra tentatis, ut Saluti matris consulatur, Infantem illum tanquam mortuum oportet tractari & extrahi.

In Hydrocephalo aut Ascite commode aperitur — Quomodo?

APHORISMI. — *Infantes Ascite ac Hydrocephalo affecti, in utero matris plerumq; moriuntur, sin minus, citō post Partum, quod quidem de Monstris affirmari potest.*

Si Infans cujus Humeri sunt angusti prolato capite etiamnum in Ostiobæreat, monstruosum esse, vel hydropicum existimare licet.

G

Infans

APHORISMI. —

Infans Hydropicus multo facilius quam monstruosus, utpote qui, missis aquis simplici puncturâ extenuari possit quo minus præ tumore hæreat.

Cum Sectio Casarea mortem parenti certissimè illatura esset, nunquàm nisi ex tempore post defunctam vitâ Matrem perficienda est.

Instrumentis ne quidem ad extrahendum mortuum Infantem uti oportet, si à manibus potest fieri.

Instrumenta quibus Infantes Mortui extrahuntur lævia per totam longitudinem esse debent nequa asperitas uterum vulnerare possit.

Curâ Opus est maximâ ne, quem credideris Mortuum, vivus Infans ferramentis male mulsetur.

Cum primum Mulieri parituræ accersitus est Medicus seu Chirurgus obstetricans hæc sunt diligentissimæ observandæ, viz. ut sine mora Parturientem tactu exploret, et ut inde locum Oris Uteri rectè cognoscat, scilicet,

	super mediam Pelvem.	
an situm sit	{	in antica ad Ossa Pubis.
		in postica ad Vertebrae five Os Sacrum.
		in dextro } latere.
	{	in sinistro

& quam late Os pateat, & quid in eo prævium exhibeatur ;

Si Vertex Infantis invenitur in Ostio oris Uteri, atque Os Uteri super Pelvem, aut in Pelve situm est, aquis protuberantibus, tunc nullo Negotio Opus est ; & solum expectandum, dum Natura parturientem Dolorum Impetu ad laborandum concitet, qui quoad par-

usque cessant, aut pigriores sunt, non Opus est, ut parturiens laborando defatigetur, sed Dolorum impetum secure licet expectare.

Si altius vero, Os Uteri situm est magni Capitis, aut parvæ Pelvis argumentum est, contra, si demissius jam descenderit Os Uteri, parvi Capitis, aut amplæ Pelvis indicium est hocque posterius faciliorem Partum promittit, quam prius.

Si Ore Uteri in Pelvem directo, nec Caput, nec Nates, possunt tangi, & nihil in Ostio exhibetur præter Aquas, partus difficilis indicium est, Infans enim transversim prodit, quare mox post affluviū Aquarum Caput in Ostium producendum; aut Infans *pedibus prehensis* extrahendus est.

Si Os Uteri rectà in mediā Pelvem quidem tendit, loco autem Capitis, altera solum Manus, Pes, Genu, Cubitus, Vena Umbilicalis, aut Manus una cum Pedibus prodeant, Periculum imminere memento.

Si tactu observas *Infantem nimis altè adhuc situm esse*, non morandum est, neque Doloribus ad Laborem concitata est parturiens, nam sine Auxilio maturo Mater et Infans periturae sunt.

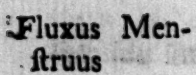
Si tactu observas Os Uteri super mediā Pelvem non situm esse, sed in Antica ad Ossā Pubis, aut in postica ad Os Sacrum, aut in latere ad Ossā Coxendicis nimis conversum esse; tum etiam Periculum imminet, majus autem si multum eo declinet, altiusque illis objaceat, & maturè & cum Arte adjuvanda est Mulier.

Si observas Os Uteri altius & validius huic vel isti Ossī objacere, tunc à Naturaenixum noli sperare.

Utero seu rectè, seu plus minus oblique posito, & membranā ruptā, membrum aliquod, sive manus, sive pes, &c. exclusum sit, id indicat quod Infans confestim ac sine mora pedibus prehensis extrahendus est.

25

De Conceptione.



1993

APHORISMI. — *Mulieres que iustis Temporibus menstruant, bonæ plerumq; Sanitate fruuntur.*

In quibuscumque Morbis a Suppressione Mensium provenientes, Venæsectio plerumq; est necessaria.

Fæminæ juniores raro ante concipiunt quam Menstrua iis contigerint, Puerperæ raro, nisi post Menstruorum reditum, iterum concipiunt.

Excretiones Sanguinolentæ Uteri in Muliere sexagenariâ, Menstruales non sunt, sed Excretiones potius Symptomaticæ, & sæpe Cancris Mortisq; prodromi.

Plures Fæminæ inter Annum Ætatis quadragesimum quintum & quinquagesimum, quam in quovis alio Vitæ Stadio, moriuntur.

Sanguis Menstrualis Mulieris sanæ, nequaquam differt a Sanguine qui Vasis inest.

Sola Mensium Suppressio Virginibus Inappetitiam Nauseam & Vomitus, instar Utero gestantium sæpe adfert: Fluor etiam serosus è Mammis profluit, verum Lac nunquam nisi Gravidis.

Purgatio non debet inter Menstruandum, neque sub Menstruorum Tempestatem adhiberi, sed post Evacuationem finitam.

Mulieres ante Conceptum Valetudinariæ è Menstruibus

APHORISMI. — *sibus parcius æquo profluentibus, post Partum, plerumq; saniores evadunt, Arteriis evacuationi menstruali inservientibus, ampliores redditis.*

Rheumatismo sæpe laborant Mulieres quæ menstruali Evacuatione justâ carent, Arthritide raro.

Evacuatio menstrualis prima Menses aliquot post Partum abundantior plerumq; fieri solet, nullo tamen Periculo.

Puellæ Valetudinariæ tredecim vel quatuordecim Annorum, quibus Menstrua nondum contigerunt, raro nisi post hanc Evacuationem convalescunt.

Mulieribus Menstrua vel Lochia demittentibus, abstinendum est ab omni motu violentiore, ne aut modum excedat Evacuatio, aut Uterus jam tumidus & profluens, Damnum accipiat.

Fluxus menstrualis quibusdam Mulieribus primis Utero gerendi Mensibus eveniens, debito tempore Menstruorum contingit, adhibitaq; Curâ impune.

Hydrops in Ventre à Menstruis magna ex parte, vel omnino deficientibus, plerumq; oritur.

Sterilitas

Sterilitas	{	Viri unde ? à	{	Vitio Partum	{	Semen conficientium.
		Fœminæ unde ? à		Vitio Partum.		Ejaculantium.
						Fœminam irritantium.
						Æstu Venereo præpropere.
						Habitu minus irritabili.

Ad Conceptum minùs idoneæ sunt Mulieres	{	Majores, Parvis ;
		Crassæ, Tenuibus ;
		Rubicundæ, Albis ;
		Lividæ, Nigris ;
		Quæ Venas non habent conspicuas.
		Mammas parvas non tumidas habentes.
		Non ritè Menstruantes.
		Utero male temperato, vel Ore Uteri retracto, prono, averso, concluso, & everso.

APHORISMI. — *Mulieres quibus Uterus male temperatus est ca-
lidior, aridior, frigidior, humidior, justo plerumque
steriles sunt.*

*Mulieres steriles Valetudine magis laborant, quam
ceteræ.*

*Oritur plerumq; Sterilitas, Fœminarum Vitio,
triginta enim Mulieres Steriles, in singulos Viros
Impotentes, si divisio fieret, inveniri possunt.*

*Os Tincæ in Sterilibus plerumq; tenuius & arctius
est, quam Fœcundis.*

*Nonnullæ Sterilitatem pro tempore solum pati-
untur, quippe quarum Temperies ita Ætate muta-
tur, ut Procreationi tandem inserviat.*

APHO.

APHORISMI. — *Falsus sæpenumero Conceptus in Muliere sterili, futura Facunditatis est Præcursor.*

Balnei calidi Usus adhibitis postea Aquis mineralibus, multum prodesse potest, Sterilibus, amovendo Uteri Obstructiones, unde orta est Sterilitas.

Mulieres quæ, intermissâ paucos Annos Prægnatione, pinguiore sunt, sæpissime in futurum omnino non pariunt.

Sunt & Mulieres quæ cum Viris aliis sunt Steriles, aliis Facundæ.

Mulieres quibus parcius profluunt Menstrua difficilius concipiunt.

Mulieres quæ post Annos aliquot in Sterilitate consumptos tandem concipiunt, sæpe continuæ Facunditatis compotes sunt, Vasis Menstruali Fluxui servientibus Prægnatione dilatatis, & in posterum liberiora facili.

Aqua in Utero nonnunquam generata, non semper à Membrana circumcluduntur, si Mulier coire non adsuevit.

Hydrops in Ventre, qui durante Prægnationem contigit, post Partum sæpe angetur.

Quamplurimæ Mulieres propter Abortum seu Partum difficilem, Steriles evadunt, ob insignes Lacerationes quæ Uteri Dispositiones omnino evertunt; et Mulierem Mortuum Autopsia, non raro observamus Tabas Fallopiæ non solum circa Uteri introitum claudere &

& cohærescere, sed etiam circa extremitatem earundem fimbriatam, & magis apertam, ubi dum Placentam paulo arctius adhærentem, extraheret *Obstetrix imperita*, & violentissime tractaretur; & coalitione orta extremitatis Fimbriatæ Tubarum, ab Inflammatione quâ Partes Utero contiguæ correptæ sunt, post abortum, seu Partum laboriosum male administratum: Unde abunde liquet, quam exitiosum sit, in Partu, vel Abortu difficili, *Obstetricantibus uti imperitis, aut etiam Medicis vel Chirurgis, non satis instructis, & Exercitatis, in Arte Obstetricaria.*

Conceptio.	Quid?	Veneri Appetitus Æstu. Languoris tempore. Uteri siccitate & quadam Suctione a Coitu. Calore & Motu in Pelvi; qui <i>Extasis secundaria</i>. Appetitu a solitis ad insolita translato. Nauseâ. Vomitu. Virium prostratione per duos Menses. Menstruis suppressis cum Euphoriâ. Abdominis complanatione.
	Signa ex	Ore Tincæ } clauso. } aucto. } molli. Abdomine antrorsum & deorsum sine Molestia tumido. Umbilico elevato. Motu Foetus quarto Mense. Ore Tincæ attenuato sexto Mense. Mammis } duris. } & tumidis. Papillis } elevatis. Areolis Mammarum papillofis. His quandoq; accedit } Efflorescentia in Cute. } Somnolentia.

APHORISMI. —

Quæ præter Naturam crassæ sunt non concipiunt, iis Omentum Os Uteri comprimit, neq; priusquam extenuentur, Prægnantes efficiuntur.

Quæ frigidos, & densos habent Uteros, non concipiunt, neq; quæ præhumidos habent: siquidem in ipsis genitura extinguitur, & quæ plus æquo siccæ & adurentes; Alimentis namq; inopiâ Semen corrumpitur, atque ex utrisq; moderatam natæ sunt Temperiem, eæ Fecundæ evadunt.

Si Mulieri purgationes non prodeant, neq; Horrore, neq; Febre succedente, Ciborum vero Fastidia ei accidunt, Gravidam esse existimato.

Plurimæ Mulieres ineuntem Conceptionem ignorant, Menstruis, duobus prioribus Mensibus ritè profluentibus, ideog; sibi videntur septimo vel octavo Mense peperisse, cum revera novem toti Menses sint peracti.

Mulieres intra sextum post Menstruorum evacuationem Diem, multo facilius, quam aliàs, concipiunt.

Totum Fætus Corpus formatur primo Conceptus Die, & tunc Temporis Somine Milii non grandius est; reliquum autem gestandi Tempus solum Vires Magnitudinemq; addit.

Supersatatio nequaquam fieri potest nisi post sextum a Conceptu Diem, quia necesse est secunda seminis-

APHORISMI. — immisceat prima quæ Membranam, quæ satis tu-
eatur nondum sit adepta.

*Superfatio inter septimum & tricesimum post
Conceptum Diem, si ulla unquam fieri potest, sem-
per evenit.*

*Si qua Imaginationis vis Prægnantium Fætus
Corpori notas possit imprimere, (sunt enim qui hoc
credunt) non nisi primis à Conceptu Diebus fieri
potest.*

*Infans post novem totos Menses peractos enatus
undecim plerumq; vel duodecim Libras Zygomaticas
ponderat, Fætus Mensium octo, Libras septem vel
octo; septem Mensium Fætus circiter quatuor Libras;
trium Mensium Fætus tres uncias non excedit;
uniûs autem Mensis Fætus semidrachmam; decem
Dierum semigranum; unde Fætum primo conceptûs
Die non excedere Magnitudinem seminis Millii facile
potest intelligi.*

*Gravida quædam motum Fætus prima Mense
peracto percipiunt, complures non nisi post sex sep-
timanas vel duos Menses, pleræq; vero sub finem
Mensis tertii, aliæ autem quarto demum mense mo-
tum persentiunt.*

*Utero gestant plerumq; Mulieres novem Menses,
& licet quibusdam complures addantur Dies, deci-
mum seu undecimum Mensem nunquam excedunt.*

*Infantes post justum novem Mensium terminum
nati, grandiores solito sunt.*

APHORISMI.—

*Quo proprius accedit Fetus ad justum terminum,
eo semper firmior & grandior solet evadere.*

*Infantes quos septimus revera Mensis protulit,
rarissime vivunt, e numero autem eorum quos in
Lucem edidit Mensis octavus, Pars major Vitæ
compotes fiunt, adsit modo nutrix diligens & pe-
rita.*

Conceptiones
falsæ

} Ventus.
} Aqua.
} Mola.

Situs ? in } Ovarii } Unde ?
 } Utero }

Signa ? ex } Abdominis } Dolore } Unde ?
 } } Forma }

Conceptio
Aquosa

Colore Vultus pallidiore.
Curatio } Purgantibus,
 } Chalybeatibus,
 } Balneis,
 } Emeticis, } ordine usurpatis.

Quid ?
Unde ?

Conceptio Molæ

Ventre } duriore.
 } magis dolente.
Signa ? ex } Motu } raro.
 } } diverso.
 } Gravitate magis molesta.
 } Mammis flaccidis.
Curatio ?

APHORISMI. —

Mulieres falsâ Prægnatione gravida, Ventrem habent undiq; equaliter extensum, iis vero, quæ Fatum in Utero revera gerunt, gibbosior eminet Venter.

Cum dubitum sit an Mulier conceperit necne, post quartum quintumve Mensem peractum, si Umbilicus introrsum depressus sit, & Os Uteri arctum & durum, tum demum Mulierem non concepisse profiteri licet.

Indicia Prægnationis incerta Mulieribus non justis Tempestatibus menstruantibus plerumq; accidunt, præcipue Annum Ætatis tricesimum quintum vel quadragesimum agentibus.

Ea vero quæ de se narrat ipsa Mulier, modo fida sit, certissimo erunt Prægnationis indicio.

In Fætatione vera, Infans seipsum Partesq; sui movet, sed Mola unicum habet motum hinc illinc decidendi, fortasse etiam convulsivus quidam Tremor, quem dat Uterus exinde irritatus, sentiri potest.

Mola nihil aliud est quam Conceptio falsa, quæ manendo in Utero ultra Tempus, in quo Natura hujusmodi Materiam extraneam solet expellere, incrementum magnum accepit.

Falsa Conceptio sive Mola, nulli unquam Mulieri citra coitum, contingit.

Mola

APHORISMI. — *Mola non nisi in Uteris Mulierum generantur, in ceteris Animalibus raro aut nunquam inveniuntur, quippe quæ plerumque non nisi certis Temporibus cœunt, idque quum natura ad veram Conceptionem parata sit.*

Mola nullam Placentam, nullum Funem habet, eam ipsa plerumque nihil aliud sit quam quædam placenta morbosa; ex qua Fœtus latens evasit, in primis post conceptum diebus.

Cum veræ Molæ Conceptiones sint prægrandes, id Genus Corpora præternaturalia raro ultra justum terminum parienti, in Utero manent.

Imo hæ Conceptiones falsæ, sæpissime ante tertium expelluntur.



Morborum

Morborum omnium Naturam investigandi Methodus.

A D sanandum Morbum quemlibet certa ipsius Morbi & ap-
tissimi Remedii Cognitio pernecessaria est, fieri enim non potest ut
sanetur Morbus secundum Artem cujus *Natura* latet Artificem ;
quâ quidém parùm scienter exploratâ, multorum sæpe Medicorum
periit Labor & Sedulitas ; utpote qui ex Symptomatibus Diagnosti-
cis nihil firmè nisi Nomen morbi collegerint, dum *secundariis* & for-
tuitis Symptomatibus tanquam monitoribus in curando usi sunt :
Quum vera Morbi *Natura* rectissimè semper ex Diagnosticis solis
quæatur, & illorum indiciis freti, Indicationes verè curativas, Mor-
bi Remedium indigentes, invenietur ; & cum hæ Indicationes, ex
Ratiocinatione de Naturæ *Phænomenis* facta colligantur, ut quisque
maximè *Oeconomiam animalem* exploratam habet, ita facillimè
Morbi alicujus *Naturam* intellecturus est ; Neque enim nisi *genitûs*,
intellectâ *Oeconomiam animalem*, possumus de *Causis*, *Signis* & *Sympto-*
matibus Morborum ita ratiocinari, ut eorum *Naturas* deprehenda-
mus, & inde fidas & certas *Curationis Indicationes* deducamus.
Hæ igitur quæ sequuntur pernoscere oportet, ut rectè intelligatur
ipsus Morbus ; scilicet,

1. Causam proximam, & Morbum semper concomitantem,
2. Sedem, Partesq; vitiatas,
3. Meatus per quos Malum progreditur,
4. Signa ejus inseparabilia,
5. Symptomata, quæ Morbo cuiquam adesse solent,
6. Singula Symptomata, discretim ita ut internoscantur.

In his Rebus præcipuis, quo minùs quis erraverit, eo felicitùs Morborum curationi operam navabit, his enim rectâ itur ad sanationem.

Nihil autem magis est necessarium quam ut *Morbus & Symptoma* internoscantur, nec levis impendenda est huic rei diligentia; hic enim nonnulli fermè omnium seculorum, ex iis etiam qui inter peritissimos habebantur, allucinati sunt: Et hujus Rei sanè inscientia, maximo (si non solo) impedimenta est, quo minùs Medici sæpe veram Morbi alicujus originem deprehendant, cum id esse *Morbum ipsum* existiment, quod nihil aliud est quam Morbi Symptoma; imò fortassè; ab ipso Morbo longè adeo abest, ut ne quidem Signum characteristicum sit Morbi, sed *Symptomatis tantùm Symptoma*: Dantur enim ea persæpe Symptomata, quæ non *ex proxima & semper adjunctâ Causâ* Morbi, sed *ex priore aliquo symptomate* enascuntur, usque adeo consulto Opus est, ut *proximam et immediatam Causam*, Symptomata sive *Accidentia* rite internoscas.

Exemplo sit Dolor Dentium: Essentia hujus Morbi genuina est Periostii distensio violenta ab Humore aliquo facta, unde, hujus Membranæ formâ situq; vi permutatis, *Molestia* excitatur gravissima, quæ quidem non est ipse Morbus, sed Morbi Diagnosticon, & Humor iste, a quo fit molestia *Morbus est*; siqua verò *Inflammatio*, *Febris*, vel *Genarum Tumor* sequitur, harum nullum est Morbi Diagnosticon, sed ex Molestia oritur, quæ ut diximus, est Diagnosticon vel Signum characteristicum Morbi, illorum unumquodque est Symptoma Symptomatis.

De Diagnosticis Morborum.

MORBORUM Signa Characteristica quæ Diagnostica vocamus, ea sunt, quæ ab Initio adsunt et eodem ipso quo Morbus
tem-

tempore nati, quasi una adoleſcunt, conſeſcunt, & decedunt. Et hæc ſola ſunt certa Morborum Signa; alia Signa, ſive Symptomata quæ Morbum non immediatè ſequentur, ejusque effectus proprii non ſunt, quippe quæ non ſemper adſint, fallacia ſunt, quibus Fides minimè habenda eſt, & quæ in errorem duxerunt aliquando Homines ſcientiſſimos.

Signa igitur hæc Fallacia, inter propria Symptomata alicujus Morbi non ſunt numeranda, ſed inter ſecundaria ſcilicet provenientia ex quodam proprio Symptomate, & nimirum ſunt Symptomata Symptomatum; vera enim & propria Diagnostica Morbi cum illo pariter Initium & Finem ſortiuntur, pariter matureſcunt, conſidunt, & evaneſcunt, & ex his Signis, Indicationes curativæ omnino colligendæ ſunt.

De Symptomatis Morborum.

QUOD ad Symptomata alicujus Morbi attinet, imprimis Symptomata univerſa ab ipſo Morbo cautè diſcernenda ſunt, ſingula deinde inter ſe diſtinguenda ſunt; id eſt, ea quæ continuè ex Morbo oriuntur & ſimul vaneſcunt, ab iis diſtinguenda ſunt, quæ non Morbus ipſe, ſed ejus Symptomata tantum pepererunt. Et ea Symptomata quæ uſque ita Morbo adhærent, ut ſimul naſcantur, ſimul decedant, ſicut ſupra obſervavimus, ſola certa Morbi ſunt Indicia.

Ut Exemplo familiari autem, dilucidior fiat hæc Res, eodem quo ſupra, iterum utamur, ſcilicet *Dolore Dentium*: Hic *Moleſtia* præcipuum eſt & graviſſimum Symptoma, non tamen ipſus eſt Morbus, nec Morbi Cauſa, imo haud ſimplex Symptoma eſt, quandoquidem ab eâ alia etiam naſci ſolent, nempe *Febris*, *Inflammatio*, *Genarum Tumores* & hujusmodi, (præſertim ſi *Moleſtia* fiat acerrima) quæ quidem, cum ex *Moleſtiæ* Acerbitate proveniant,

Symptomata sunt Symptomatis tantum; *Febris* porro, & *Inflammatiō*, &c. nec totaliter, nec ex parte, Dentium Dolorem pariunt; Dolere enim Dentes possunt absque his, idque sæpiissime evenit: *Tumor* autem neque simul cum Morbo oritur neque confidit, imò non semper adest, neque est ejusdem generis atque *Humor* Molestiam exciens; sed solum Symptoma est hujus Morbi, vi Molestiæ excitatum, & Partium consensu Humorūque affluxu constat.

Jam tandem, uti speramus, ob Oculos ita perspicue posita est *Naturam* & *Causam* Morborum investigandi Methodus, explorando scilicet Sedem, Partesque affectas, & dignoscendo Diagnostica, & Symptomata, ut manifestè pateat, quam necesse sit, non tantum Diagnostica & Symptomata, a Morbo, sed hæc, etiam ab illis, recte distinguere: Hinc autem quæ potissimum Remedia adhibenda sint, ad sanandam quemvis Morbum melius judicari potest; neque sanè prius speranda est sanatio, quam penitus cognoscatur Morbus.

Ex hac etiam Methodo, dum Morbum perscrutamur, ea simul discimus Indicia, per quæ sola, fidenter de Morbo prognosticare licet, hoc est, quis *Casus* *Ægrotum* maneat prædicere; id autem rectè fieri non potest, nisi, exploratâ Morbi *Naturâ*, ejus *Quantitas* & *Vis*, simul cum robore naturali *Ægrotantis*, & *Medicinæ Virtute*, quasi trutinâ suspendatur; Prognostica igitur non nisi ex disquisitis Morbi Diagnosticiis, possunt colligi; ex quibus, *qualis quantusque* sit Morbus, *quantæque* simul *Ægrotantis Vires* comperimus. Porro ut hac Methodo Medicinarum quoque Vires, Efficaciamque doceatur, ita ipsæ *Medicinæ* lucem referunt, & magnâ ex parte Judicium de Morbo obfirmant, sicut Hippocrates scienter dixit. *Medicina est Morbi Index.*

Hâc igitur Methodo Morborum omnium, quibus humanum Corpus unquam tentatum est, vel tentari potest, *Naturam* investigamus; & siquando novus, & adhuc inauditus Morbus enascatur, hâc *Naturam* ejus enucleatam habebimus, hâc quibus Remediis sanari

sanari poterit, discemus; Morbum enim dignoscere est Sanationis Principium.

Optimus ferme quisque Medicus eam Morbos curandi Methodum quæ Indicationibus deductis ex *perspectis causis conjunctis* nititur, comprobavit. Harum autem Causarum cognitionem, nemo sine diligenti & assiduâ Observatione, & Recognitione *Phænomenorum* istorum quæ singuli suis Temporibus Morbi exhibere solent, potest assequi: Quicumque igitur *Historias* Morborum percalluerit, eorum etiam *Naturam* hac *Methodo* investigare poterit; nam manca foret Ars Medica nisi *Physica Scientia Historiæ Morborum Cognitioni* accedat, nempe,

Alterius sic altera poscit opem,

ut hac rectè uti absque illâ nequeamus; & quo plenius *Oeconomiam Animalem* perspexerimus, eo certius & facilius Morborum *Naturam* expiscabimur.

“ Omnis enim Philosophiæ Difficultas in eo versari videtur, ut a
“ *Phænomenis* Moutuum investigemus *Vires Naturæ*, deinde, ab his
“ *Viribus* demonstremus *Phænomena* reliqua.”

Hæc est magni *Newtoni* Observatio.

Ita mutatis mutandis confido, & datis cujusvis Morbi Symptomatibus, ejusdem etiam *Naturæ*, his modis investigandi, facile erui & explicari potest.

Hanc Morborum *Naturam* investigandi Methodum, (quam ex optimis Auctoribus dudum collegi, propter eam quam mecum institueram medendi rationem,) omnibus iis Morborum *Historiis*, quarum Auctores Causas certas, Signa & Symptomata ritè descripserant, & diversas ejusdem Morbi Species accuratè distinxerant,

omnibusque iis Morbis & eorum singulis *Phænomenis*, quorum curationi ipse interfuerim, sedulo semper accommodavi: & cum plurimum Utilitatis ipse inde perceperim, nullus dubito quin hi omnes, qui eâ quâ par est diligentia his institerint vestigiis, id commodi sint inventuri quod Ægrotantibus profit, sibi ipsis satisfaciat.

Gravidarum Morbi.

Vomitus.	{	Unde?	{	incipit?
		Quo tempore		definit.
		Effectus?		Abortio.
		Curatio		Venæsectione.
				Leni Catharsi. Stomachicis.
Usus?	<i>secundum Naturam</i> , Uteri Expansio.			

Dolor	{	Lumborum	{	Qualis?	{	Situ.
		Renum		Unde?		Oleosis.
		Inguinis		Curatio?		Venæsectione.

Dolor Mammarum	{	Unde?	{	Leni Calore.
		Curatio?		Oleosis. Venæsectione.

Tumor Crurum & Varices	{	Unde?	{	Situ.
		Curatio?		Compressione.

Labi-

Labiorum Tumor } Unde ? } Fomentatione.
 } Curatio ? } Diureticis.
 } } Scarificatione.

Descensus Uteri } Unde ? a. } Violentiâ quâdam.
 } } Laxitate naturali.
 } Effectus ? Uteri } Inflammatio.
 } } Tensio.
 } Curatio } Quiete.
 } } Situ Corporis.
 } } Pessario.
 } } Adstringentibus topicis.

APHORISMI. — Descensus Uteri, omnibus temporibus, quibuscunque Mulieribus, & nonnunquam etiam Virginibus potest accidere; sed ut funditus invertatur Uterus, non nisi ex continenti post Partum accidit.

Mulieres ante prægnationem Uteri Descensum passæ, inter Parturiendum incedere vel assurgere non debent, iisque læto incumbantibus, facilius & tutior fit Partus, quam Sellaë insidentibus.

Si alimenta, quæ apprimè appetunt Gravidæ, optima & ad Nutritionem maxime idonea non sint, omnino tamen anteponenda sunt iis alimentis quæ fugiunt & oderunt.

Si Mulieres gravidæ quidquam frigidius, vel cui glacies inest biberint, exinde Celiacam Passionem sæpe patiuntur, & Abortionem faciunt.

Ma-

APHORISMI. —

Mulieres gravide quibus acescere sive ardorem pati solet Stomachus, ab acidis fructibus immaturis, saccharo, abstineant, vel etiam vinum fugiant, nam vinum ut alimenta in Stomacho acescant efficit, ipsumque est acidum.

Mulier Abortioni obnoxia, post Conceptionem a Coitione omnino abstinere debet.

Mulier prægnans sub Mensem postremum lætari debet quiescere, quia circa hoc Tempus, sese vertit Infans ut naturalem situm capiat, & prægnantis motus potest efficere, ut Infans, non recto ut debet, sed obliquo motu, vertatur.

Astringentibus inter Curationem Fluoris Albi nunquam utendum est, nisi Corporis Plenitudine purgationibus, detractione Sanguinis, & id genus idoneis remediis jam satis diminutâ.

Fluorem Album Puellis etiam posse accidere a tertio ad quemlibet Etatis Annum, observare licet.

Aquæ minerales Fluore albo laborantibus, modò non gestent utero, plurimum profunt.

Uteri Suffocatio ex suppressis & corruptis Menstruis, vel Lochiis, oritur.

Odoramenta quæque Mulieribus, quarum Uteri suffocari adsueverunt, nocent, maximè autem si post Partum fieri solet.

Si Mulier prægnans Lue Venereâ afficiatur, idoneis

APHORISMI. — *nis remediis in sex prioribus gestationis mensibus impune potest uti, in reliquis autem tutius est Partum expectare.*

Ulcera Venerea Labiorum, Vaginæ, a Salivatione facile sanantur, siquæ vero ipsum uterum, ejusve os occupaverint, his nullâ medetur Arte.

Si Res postulat ut Mulier gravida purgetur, Sanguis è Brachio amittatur ante aliquot Dies.

Mulieribus gravidis, quibus iter longum faciendum est, Sanguinem è Brachio semel amittere, debent, aliquot Dies antequam iter capeant, quo melius injurias, quas viuerandi motus inferre potest, evitent.

Varices tantum Mulieribus gravidis aperiri non debent, quia illa evacuatio eundem effectum, ac si Sanguis ex Pede extrahatur habet.

Mulier gravida, vel non gravida, Hæmoptysin, Tussim, Ardorem Stomachi, vel Uteri Fluxionem patiens, purgari non debet.

Mulieres quibus Sanguis uterinus in primis gestandi Mensibus profluit, Sanguinis quantitatem modicam è Brachio amittant, simul & quiescant, omnino non coeant.

Multum Periculi & Matri & Infanti secum afferunt Convulsiones, ideoque majus, si, intermissis Paroxysmis Animum Mulier non recolligat.

APHORISMI. —

Primipara, saepius Convulsionibus afficiuntur, quam istae quibus plures partus contigerunt.

Convulsiones ante Partum periculosiores sunt, quam post Partum.

Mulieres Convulsionibus correptae, ante vel post editum mortuum & putrefactum Infantem, majore discrimine laborant, quam si vivus foret Infans.

Puerpera Convulsionibus ante vel citò post Partum correptae, nocent emetica, Sanguinis autem missio utrinque maximè convenit, nisi a Profluvio Sanguinis Convulsio oriatur.

Urinae

Incontinentia. } Unde?
Suppressio. } Curatio?

Unde? } a Sanguine vitio.
 } ab Utero comprimente Pulmones;

Effectus? — Abortio.

Tussis

Curatio } Venæsectione.
 } Oleosis.
 } Lenitivis.

APHORISMI. —

Tussis violentior & frequens. Mulieribus gravidis Abortionem, & Profluvia saepe adfert.

Et Coitus, & Praegnatio plurimùm Mulieribus Haemoptysi laborantibus, nocent,

APHO-

APHORISMI. — *Venæsectio in Brachia, Lac, Jus tepidum, Taciturnitas, Intestina parum adstricta, Coitus abstinentia, perquam necessaria sunt Mulieribus gravidis, Tussi violentiori laborantibus; præsertim si Hemoptysis adsit.*

Alvi Fluxus } Effectus? Abortio.
Curatio?

APHORISMI. — *Diarrhæa sæpenumerò Abortionem affert, præsertim si dysenterica sit.*
Dysenteria, quæ Abortionem attulit, ultra quatuor Dies manens, plerumque periculosa est.

Hæmorrhoides } Unde?
Effectus?
Curatio? { Situ.
Fomentatione.
Venæsectione.
Appertione.
Definitio? — Quæ?
Causa proxima & semper conjuncta — Quæ?
Partes affectæ seu Situs?
Causæ { Externæ?
Internæ?
Viæ & Meatus per quos Malum progreditur. Quales?
Signa Diagnostica inseparabilia
seu Pathognomonica à quibus } Quales? Quare?
Indicationes Curativæ semper
sumi debent.
Symptomata plerumq; concomitantia — Qualia?
earumq; accurata Distinctio — Quare?
Indicationes Curativæ — Quales?
Prognostica — Quæ?
Methodus medendi — Quæ?
Effectus? } Abortio.
Mors: Unde?
K

Mulieres

Mulieres gravidæ, si forte sub Partûs appropinquationem Febre vel continuâ vel intermittente laborant, doloribus plerumque ita afficiuntur ut parturire videantur; Sanguis enim in Uteri & Placentæ vasculis, Humoresque quibus Infans circumcluditur, Ardore quem Febris *Exacerbationes* afferunt admodum rarefiunt, Membranas distendunt & inquietudinem Infanti inferunt, unde Dolores, iis quos parturientes patiuntur simillimos, excitantur. Obstetrices autem cæterique Obstetricium exercentes, cum veros instantis Partûs Dolores adesse credant, hos sæpe præstant & Partum maturare student; quod si jam ingravescente Febre, & Vasculis circa Mulieris genitalia supra modum distentis efficiant, Mors sæpe & Matrem & Infantem simul obruit.

Illi vero, si sibi, & ægrotanti sic consulerent ut prudentes decet, peritum aliquem Medicum, qui Rebus hujusmodi dubiis interesset, accersirent, ut illius Operâ solerti Causis horum fallacium & periculorum Dolorum sublatis, enixus suo tempore accedat, & Partus feliciter conficiatur; Interesse *omnium* etiam mihi videtur, ut caveatur ne Obstetricibus, iisve qui imperiti Rei Medicæ Obstetricio dant Operam, in Rebus arduis, Negotium omnino committatur: Admonent enim Puerperarum crebræ Mortes, quanto Periculo temerariis Manibus traduntur, & quam necessaria sit Medicinæ scientia, siquando diversis Causis, Gestationi non cognatis Obstetricium implicetur, quarum periculo occurrere omnino Medicorum est; Neque vero prius Occasionem hanc, unde natus est hic Sermo, possum dimittere, quam Obstetricastris illis (ut ita dicam) etiam atque etiam suaferim, ne se solos, tantis Periculis opponere præfidenter audeant, quin Medici alicujus periti Consilio adhibito quam cautissimè agant, ut non solum Vitam, sed Incolumitatem Puerperæ conservent. Nam magna licet scioli de se suisque dotibus temerè sperare soleant, haud facile quisquam evadit Medicus, & Nemo unquam repentè fuit peritissimus; multa certè prius sunt discenda, multa prius perscrutanda, quam ad Medicæ Artis Prudentiam perveniri possit: si igitur isti rem æquo Animo perpendere, necesse esset fateantur summæ esse Temeritatis, summæ Audaciæ,

daſe, inauſpicatas Manus duplici, & Matris & Infantis Vitæ, discrimini immiſcere.

Sicubi vero nullus ſit, in propinquo Medicus, ſua cuique utendum eſt facultate, & pro virili agendum; quò parcius tamen, eò plerumque tutius: nam mea quidem ſententiâ, ſatiùs eſt ut Naturæ permittatur ſe ipſam expedire, quam ut improbo perturbetur Officio, quo, concitatis Doloribus præmaturus Partus urgeatur. Siquidem inter Febrim Partus retardandus eſt, nedum incitandus aut etiam capeſſendus, niſi Convulſiones graviffimæ, vel immodica Profluvia id ſuadeant, ne ipſo facto, Infans pereat & Mater haud ita multò poſt: Nam ut *Hippocrates* rectè dicit, “ Si Mulier “ utero geſtans Morbum habuerit non cognatum, in Puerperii “ Purgatione perit.

APHORISMI. — Pleriq; Feminarum Morbi ex Officio Uteri malè præſtito oriuntur.

Alia Curatio Morborum Mulieribus gravidis, alia non gravidis, conveniat.

Longè periculoſiſſimi ſunt Morbi Fæminis Utero geſtantibus, quoniam ea remedia, quibus Fætu vacua ſanari ſolent, adhiberi non debent.

Si Mulier grævda ita Morbo aliquo laborat, ut Operatione Chirurgicali inſigniori Opus ſit, ſcilicet è Calculo in Veſica, Fiſtula in Ano, vel quovis alio huiusmodi Operæ Pretium erit, (modo reſ ſinat) Operationem, non niſi poſt Partum perſe- ciſſe.

Mulieres Utero geſtantes, plerumq; ob Suppreſſionem Menſtruorum ægrotant, contra vero cætera

APHORISMI. — *Animalia, quippe quæ non Menstrualia sint, bona Valetudine toto Gestationis tempora frui videntur.*

In omnibus Mulierum gravidarum Morbis, dum Morbi acerbitate, magis laborat Natura quam ut evacuationi Lochiorum, quæ Fætus Edulionem sequi debent, servire possit, summopère Partum prævenire convenit.

Cortex Peruvianus, non minus tuto Gravidis, quam quibusvis aliis, in Medelam Febris dari potest.

Morbos quos secum attulit Prægnatio, Partus plerumq; adimit, ii vero, qui nullam habent cum Prægnatione Cognationem, post Partum, graviores solent fieri.

Mulieribus infirmis maximeq; Morbis obnoxiiis, Liberos, valde sanos, nonnunquam peperisse contingit.

Fluxus Menstrualis quibusdam Mulieribus primis Utero gerendi Mensibus eveniens, debito tempore Menstruorum contingit, adhibitaq; Cura impunè.

Mulieres quæ abortum faciunt aut pariunt, dum febre continuâ afficiuntur, maximo Vitæ periculo laborant istæ præsertim quarum Febri adsit Fluxio in Pulmones, et Asthmatica sunt.

Fluxus

Quomodo a Fluxu menſtruo dignoſcendus?

Fluxus Sanguinis ab Utero.	Signa	Os Tincæ apertum. Dolor plerumq; præcedens. Violentia quædam præcedens. Subitò copioſe effertur. Continuo rivo defluit.
	Effectus	Abortio. Mors, ab inanitione.
	Curatio	Quiete Abſtinentia à } Venere. } Irritantibus. } Calfacientibus. Miſſione Sanguinis. Adſtringentibus actu frigidis. Fœtus Eductione.

APHORISMI. —

Mulieres quibus Sanguis Uterinus in primis geſtandi Menſibus profluat, Sanguinis quantitatem modicam à Brachio amittant, ſimul & quieſcant, omnino non coeant.

Profluvia vero immodica quæ Mulieribus gravidis nonnunquam accidunt, ex abruptâ Placentâ plerumq; oriuntur, neq; ceſſant niſi poſt Partum, & quo propius ad Finem Terminii accedunt, eo periculoſius habentur huiusmodi Profluvia, quibus ſi crebræ Animi deſectiones adſint, Mortem ſæpenumerò & Parenti & Infantii afferunt.

Hæc autem, etiamſi copioſa, Profluvia. in Menſe tertio.

APHORISMI. — *tertia vel secundo, impune plerumque accidunt, baud ita tamen in duobus postremis.*

In Profluviis immodicis ubi res postulat ut educatur Fœtus, multo majore discrimine laborant illæ Mulieres quibus Os Tincæ crassius & durius est, quam illæ, quibus tenuius et mollius est.

Profluvia immodica una cum Convulsionibus, in Mulieribus prægnantibus plerumque sunt Lethalia.

Venæsectio in Brachio, perquam necessaria & ad conservandas Mulieres Profluviis immodicis obnoxias, in modicis etiam Profluviis multum prodesse poterit, fugienda nihilominus inter immodica Profluvia.

Ut ex Utero, totius Corporis Plenitudo emittitur, Injectiones astringentes adhiberi non debent, nisi Profluvium nimis copiosum postulet.

Placentâ in ostio apparente, immodici profluvij causa est, & sæpe mortem Puerperæ et Infanti affert, nisi maturatus Partus præveniat.

In quovis prægnationis intervallo, si ab immodicis profluviis sæpius animo deficiat Mulier, Eductio Fœtus, unicum est remedium, ad conservandum et Matrem & Infantem.

Si Parturientis immodica sint Profluvia, Membranz quam citissime rumpendæ sunt, cave tamen ne membranas attrahas, ne abruptâ placentâ, adaugeat profluvia.

APHO-

APHORISMI. —

Licet Fetus educio, presentissimum sit remedium in profluviis immodicis, parum saepe prodest, quum serius adhibetur.

Si sanguis uterinus mulieri gravida ex uteri fundo profluit, abortio nunquam non sequitur, si vero ex Uteri collo, remedij spes restat, Uq; certior fias unde eveniat, observandum est, an os tincae sit apertum an clausum.

Animi Deliquia crebra, Aurium tinnitus, oculorum hebetudo, vel caligo, mortem propinquam denotant, cum ex immodicis profluviis oriuntur in mulieribus quarum sextus praegnationis mensis praeteriit; praecipue si ictus, vel quodvis aliud infortunium, sit profluviij Causa.

Emissio Foetus } **Effluxio**
 } **Expulsio** } **Quid ?**
 } **Partus**

Abortio

Definitio — Quæ ?

Causa proxima & semper conjuncta — Quæ

Partes affectæ seu Situs ?

Causæ	externæ	ratione	Plethoræ	futurae	Quæ?
	internæ		Foetus Uteri Matris Morborum Tumorum Ulcerum & similiarum	præsentis	

Via & Meatus per quos Malum progreditur — Quales ?

Abortio } Signa Diagnostica inseparabilia seu Pathognomonica, à quibus Indicationes Curativæ sumi semper debent — Quæ ?
 Quare ?

Symptomata plerumque concomitantia, Qualia ?
 earumque accurata Distinctio — Quare ?

Indicationes Curativæ seu Preservativæ — Quales ?
 Prognostica — Quæ ?

Methodus medendi seu potius preferendi	extra Graviditatem	ratione	sex rerum nonnaturalium. Foetus. Matris Morborum Uteri. Tumorum. Ulcerum similiumque.
	in Graviditate		

Præmatura

Præmatura Ec-
tus Exclusio —
— Quid ?

Per Partum immaturum intelligo talem, quo humanum aliquod Corpus nascitur, magnum, parvum, vivum, mortuum, non autem, quem quidam Abortum vocant, in quo Membra humana nondum distincta apparent, sed Fœmina verè prægnans si aut longè aut brevi ante septimum Mensem Fœtum emittat vel minimum, is mihi dicitur Partus præmaturus sive abortus.

Quomodo edu-
cendus sit Fœ-
tus ? —

Ore Uteri amplificato, Membrana, si obvia sit, Digitis laceranda est, & in ruptam istam Membranam Manus quamprimum immittenda est, usque ad Pedes Infantis, qui (nisi prævii se offerant) suo loco quærendi, nec ullum aliud Infantis Membrum apprehendendum sive in Ostium primò producendum est, etiamsi ipsum Caput prævium sese offerat, gravida enim quum sit infirma, & plerumque pariendi Doloribus destituitur, Fœtus Exclusio nequaquam Naturæ committenda est.

APHORISMI. —

In Plethora Venâ sectâ Abortus præcavetur in Gravidis, parcius verò & in primis præsertim Mensibus, vicibus iteratis, & quasi per Anticipationem, paucis Diebus a tempore usitato Menstruandi.

In Chacochymia, Purgatione blanda frequenter iterata, mediis præsertim Mensibus Gestationis, usui aliquando est.

Mulieri Uterum gerenti Venâ sectâ Abortionem facit, id vero potissimum, si Fœtus grandior fuerit.

Uterum gerentibus Medicamenta purgantia sunt
L exhibenda,

APHORISMI. — *exhibenda, si Humor impetu fertur ad Excretionem, quarto Mense & ad septimum usq; bis tamen minus.*

In minoribus autem & gravioribus Fætibus, subtimide se gerere oportet.

Si a Causis externis violentioribus, puta Ictu, vel Casu, & similibus vehemens Dolor et Perturbatio in Gravida excitantur; statim, vel saltem eadem Die sequitur Abortus.

Si vero minor fuerit vis causæ externæ; ad tertium Diem, Aborsum differri posse, quo elapso, cessat Aborsus Periculum. Quare? Remedium — Quid?

Si post Lumbagines graves inter gestandum Utero, Excretiones inusitatæ ex Utero proveniant, Periculum Abortionis summum Mulieri imminet, præsertim si Excretiones sanguine inficiantur.

Periculo multo majore laborat Fæmina quæ Abortionem facit, quam quæ debito tempore parturit.

Fluxio Sanguinis immodica Abortionis plerumq; Comes est.

Infans abortivus in ipsa abjectione perit, vel paulo post.

Quanto magis subitaneus est Aborsus, præsertim a Causa aliqua violenta, eo difficilior Placentæ extractio.

Quæ

APHORISMI. — *Quæ stas temporibus abortiunt, Uterum habent prædurum vel prælanguidum.*

Si mulier sæpius Abortum facit, & eodem tempore semper, ut tertio quarto vel quinto Mense, ob Uteri angustia accidit, quæ augeſcentem Fætum amplius continere non potest.

Abortum faciunt Mulieres quæ Uteros habent flatuosos, densos, vel parvos.

Quæcunq; mediocriter Corpora habentes, secundo, aut tertio Mense, abortiunt, sine causa manifesta, iis Acetabula Uteri plena mucoris sunt, & non possunt propter Pondus Fætum continere, sed disrumpuntur.

Abortio sive Partus naturalis continget, a Mola nimia, Pondere, & Morſo.

Mulieri Utero gerenti si crebra, & inanis defædendi voluntas (Tenefmum dicunt) accesserit, Abortum facit; idem de Dysenteria quoq; verum est.

Mulieri Utero gerenti si Arvus multum fluat, Periculum est ne abortiat.

Quæcunq; Utero gerentes Febris detinentur, & vehementer extenuantur citra manifestam causam, eo difficulter & cum Periculo pariunt, aut in Abortionis Periculum incidunt.

Si Mulieri Utero gerenti, Mammæ subito extenuentur, Abortus sequitur.

APHORISMI. — *Quæ præter naturam tenues Utero gerunt, abortiunt, donec pleniores evadunt.*

Aborsus periculosior est sexto, septimo, & octavo Mense.

Feminae quæ laxiorem, & humidiorum Uterum habent, sine noxia, ut plurimum abortiunt, primis potissimum Mensibus, quia Partes istæ facile cedunt, unde minor sequitur Molestia.

Dolores frequentes, & sæpe continui, Renes & Lumbos excruciantes & qui versus Pubem & Os Sacrum exporrigantur cum quodam ex Utero egerendi conatu, indicant Abortum imminentem, Mulieri utero gerenti.

Ni mala urgeant Symptomata, omnis Aborsus seu Partus Naturæ committatur, Aquis vero non formatis prohibendus est Partus.

Dolores absq; Aquis formatis, Enemate emollienti & carminativo, sæpe sedantur.

Hæmorrhagiæ insignes Utero gerenti supervenientes, ad quas Syncope, Deliria, Inflammatio & Convulsiones sequuntur, Mortem inferre solent.

Mulierem Utero gerentem Morbo quopiam acuto corripit, malum.

Mulieri Uterum gerenti, si Lac copiosum è mammis effluat, Fatum imbecillum indicat: Quod si solida Mamma fuerint valentiorum Fatum significant.

Quæ

APHORISMI. — *Quæ Fetus corruptura sunt, iis Mammæ extenuantur.*

Quod si dura evadunt, Dolor erit vel in Mammis, vel in Coxis, vel in Oculis, vel in Genibus, neq; Fætum corrumpunt.

Si Mulieri Utero gerenti Purgationes eant, Fætus ut bene valeat fieri non potest, præsertim in ultimis Mensibus.

Nova nupta, Uteri perturbatione ortâ ex Coitu nimis fervido, et frequentius æquo petito, non raro abortiunt.

Decies tot Abortiones intra duos vel tres primos Gestationis Menses fieri solent, quot fiunt postea, utilius est ergo præcautionis causâ intra duos primos menses quam post dimidium termini exactum ut pleriq; suadent, mulieri ademisse Sanguinem.

Sunt & Mulieres quæ, ut facile concipiunt ita ad Abortionem, nullâ manifestâ causâ proclives sunt.

Superabundantia Sanguinis, Conceptum sæpe recentem perdit, & Abortionem infert.

Perturbationes Animi violentæ, ad Abortionem Mulieres sæpe impellunt, Timor præsertim subitus & Ira repentina.

Emissio Aquæ Cruore tincta ex Utero Mulieris gravis, Abortionis est plerumq; præcursor.

Mulie

APHORISMI. — *Mulier quæ Abortum fecit SECUNDAS difficilius dimittit, quam quæ suo Tempore peperit.*

Mulieres quæ Parietis laborantes abortiunt, non ita multo post plerumq; moriuntur.

Inter abortiendum ante quartum vel quintum Gestationis Mensem, non est cur sollicitus sis de Fetus positione quem, pro ejus exiguitate, Natura nullo negotio abiectione sit, qualiscunq; Positio contigerit.

Cum in Abortibus intra duos vel tres primos Gestationis Menses, factis, Uterus ad mensuram Fetus tantum aperiatur, non raro fit ut Placenta, ampliore tunc temporis modum sortita, diutius in Utero retineatur.

Fetus magnitudo mortui in Abortibus non semper ea est quam ex Gestationis intervallo in quo abjiciuntur expectare licet, quippe, magnitudinem semper eandem habet ad quam moriens fuit proventus.

Mulieres ad Abortum procliviores, oportet, ut coitum fugiant 5 vel 6 Menses, Et cum primum se concepisse perceperint, ut quam maxime quiescant.

Placentæ scirrosæ sæpe Abortionem inferunt, cum jam grandior factus est Fetus, istiusmodi enim Placentæ obsunt, quo minus Alimenti satis idonei subministrantur.

Infantes præmaturo Partu editi etsi vivant, raro vocem exprimunt ante finitum tertium Mensem, cum nondum

APHORISMI. *nondum valeant Pulmones ad vagitus expresso aere exciendos.*

Abortus, quos ipsæ Mulieres sibi excitant, multo majore sunt Viæ periculo, quam qui nulla ministrante violentiâ sponte fiunt.

Quibusdam Mulierculis tenera adeo debilisque est suarum Partium compages, ut vel levissimâ Causa ut puta, Brachio inconsultius extenso, Abortum faciant.

Sæpenumero inveniuntur Mulieres, quæ primis Gestationis Mensibus Abortum faciant, ex solâ temperie sanguineâ.

Ut violentior aut mitior est Causa ita majus vel minus Periculum Abortus afferunt, sive ex Medicamentis abortivis, sive ab externa Injuria, oriuntur.

Non potest fieri ut Mulier, abjecto gemellorum altero, ad justum terminum alterum gestet.

De Puerperis earumque Morbis.

Extrahenda.		naturaliter quomodo expellatur	
Placenta seu secundæ	Retentæ	Signa	Dolores quasi parturientium.
			Gravitas in Utero.
		Effectus	Sanguinis Profluvium.
			Sanguinis Fluxus lethalis.
	Expulsio promovenda		Gangrena.
			Manu
			Injectionibus } Qualibus? Enematibus }

APHOR. Placentæ crassiores, duræ præsertim et scirrosæ multò majore negotio, quam tenuiores & molliores extrahuntur.

Color sæpe & substantia Placentæ, non vana dant Indicia Valetudinis Puerperæ.

Placentâ in Utero relicta post præmaturè abjectum Partum, si non satis pateat Os Uteri ut Manu sine Injuria extrahatur, minus Periculi futurum est si Naturæ committatur Expulsio.

Placenta sæpe, non tam ex adhesionē ad Uterum, quam ex Ore Uteri contractio ægrè extrahitur.

Multo tutius est Placentam Manu cautè educere, quam Catharticis & Diureticis medicamentis expellere.

Puerperam agunt illi qui aliquamdiu post Partum Mulierem dormire vetant, nihil enim somno, (quem ipsa Natura suadet) præsentius est ad reficiendas vires, et ad deleniendas Perturbationes Puerperii Doloribus concitatas.

Pudenda Mulierum nullis astringentibus lavanda sunt, intra quindecim continuos post Partum Dies.

Ventres Mulierum à Partu, dum LOCHIA defluunt, leniter admodum fasciari debent.

Cavendum

Post
Partum
agenda

Cavendum ne frigido lædatur Uterus.

Labiis applicentur } Emollientia.
 } Leniter discutientia.

Post
 Partum
 agenda

Lac } alliciendum } Calore } cum Suctu
 } } Oleosis }
 } Lac } avertendum } Discutientibus.
 } } } Astringentibus.
 } } } Enemate repetito.

Enema alternis Diebus interjiciendum. Unde?
 Conservanda sunt Lochia.

Usus & Abusus vesicantium in medelam Februm Puerpera-
 ram, Quæ?

De Venæsectione puerperarum Cautiones.

Quid?

Duratio? ad Dies quindecim plus minus

Color gradatim mutatus.

Bonorum Signa } Consistentia æqualis.

Nullus Fœtor.

Quotidiana diminutio.

Vasorum apertio nimia seu laceratio.

Nimiorum Causæ } copia.

Sanguinis } tenuitas.

Lochia. } } acrimonia.

Syncope.

Convulsiones.

Nimiorum Effectus } Pallor Vultus.

Debilitas.

Crurum Tumor.

Manu removenda sunt Sanguinis Coagula, &c.

Victus ratione.

Curatio } Quiete.

Sanguinis missione paulatim, & per intervalla.

Fotibus ex oxycrato, &c.

M

Lochia

Lochia	Suppres- sorum	Causæ	Uteri Inflammatio. Alvi Fluxus. Animus Depressus. Adstringentium Usus. Febris.
		Dolor	Capitis. Mammarum. Renum. Lumborum. Uteri.
		Symp- tomata	Ventris Tumor. Spiritus Difficultas. Cordis Palpitatio. Syncope. Convulsiones. Delirium.
		Curatio	Enemate. Venæsectione. Salibus aperientibus. Paregoricis.
		Effectus	Sphacelus Uteri. Mors.

APHORISMI.

Sanguis uterinus qui excontinenti Partum sequitur, vermilium colore refert & brevi grmescit, reliquo Corporis Sanguini nequaquam absimilis.

Errant sane qui Lac Mammarum per Uterum Puerperarum dimitti credunt, cum nullum sit vasculum qui deduci queat.

Is erit Lochiorum modus qui Infantis, utrunque fuerit sive suo tempore, sive præmaturé editus, sive Mas, sive Fæmina.

Coeuntes citò nimium a Partu, Mulieres sibi Lochiorum Tempus producunt, Uteri continuatâ Fluxione, ex Irritatione Partium.

Lochii

APHORISMI. —

Lochiis derepentè & omnino suppressis in primis à Partu Diebus, maximè periclitantur Fœminæ nisi quamprimum aliquod Remedium adhibeatur, Humores enim in vasculis repressi, Inflammationem Uteri, aliaque multa mala inferunt.

Suppressio Lochiorum quæ Partum sequi debent, plus habet incommodi, quam Mensum Intermissio.

Si suppressis Lochiis inflammetur Uterus, è Brachio, potius quàm e Pede, mittatur Sanguis.

Animi angores, Mulieribus nunquam magis quam in Puerperio obsunt, tum enim impedimento sunt, quo minus effluant Lochia.

Mulieres quæ prægrandes Infantes enixæ sunt, sæpe continuò post Partum Profluvio Sanguinis laborant, quia Placenta grandiores, ad grandiores attinent Infantes, quorum vasa perinde atque Uteri vasa, per ampla sunt.

Mulieres quæ post Partum immodica profluvia solent pati, Sanguinem e Brachio amittere, bis terve inter Utero gestandum, semel etiam Partu appropinquante, debent.

Mulieres quæ in Puerperio immodica passæ sunt profluvia, maximos Capitis Dolores, & Febricitatem, complures Dies experiuntur, diu manet in Vultu pallor, Crura etiam non rarò tumefacta sunt.

Mulieres quibus in Puerperio immodica profluvia contingere, à Coitu per tres totos Menses abstinere debent, primisque post Partum menstruis in Lecto, quam maxime quiescere.

Dolores

Dolores à Partu	Unde?	{	a Sanguinis	{	Copia.			
					Crassitie.			
					Acrimonia.			
		Curatio?	{	a Flatibus	{			
	ab angustia Vasorum.							
	a Frigore in Uterum suscepto.							
	interna			{		Sanguinis	{	Crassitiem attenuantibus.
								acrimoniam temperantibus
	externa			{		Vasa Uteri laxantibus.	{	
		Fotibus.						
Emplastris umbilico applicitis.								

APHORISMI.

Mulieres secundis Doloribus à primo Partu minus quam à futuris sunt obnoxie.

Secundi Dolores quos Mulieres patiuntur, è Grumis Sanguinis in Utero coagulatis, & post Partum retentis plerumq; oriuntur.

Mammarum Inflammatio	Unde ?	{	ob Lactis Abundantiam	
			Concretionem, &c.	
	Curatio	{	Victu humectante refrigerante	
			Venæsectione Blandâ Purgatione Cataplasmatibus, &c.	

APHORISMI. —

Astringentia quibus utuntur Puerperæ studentes mammarum formam conservare, cum lac Infanti præbere nolunt, ibi tumores sæpe molestas et apostemata, præclusis humorum meatibus pariunt.

Cum primùm mammarum apostemata fuerint maturata Satis, detut exitus humoribus, ne diutiùs æquo

APHORISMI. — æquò retenti acefcant, atq; ipfas glandes, et lactis vafcula conrodant.

*Tumores fcbirrofi mammarum, lateri arctiùs ad-
bærentes, in Cancros plerumq; tranfeunt.*

Contufiones } Unde? } Fomentatione.
Fiffuræ } Curatio? } Emollientibus.

De Puerperarum Febribus.

Febres Puer- perarum	{	Febris Lactis peculiaris.	} Singularum Definitiones	
		Milliariis.		
		Putrida.		
		Tertiana.		
		Continua & reliquæ.		
		Caufa proxima Morbi & femper conjuncta — Quæ?		
		Partes affectæ feu Situs Morbi — Quæ?		
		Vizæ & Meatus per quos Malum progreditur —		
		Quales?		
		Signa Diagnostica infeperabilia, feu Pa-		} Quæ?
		thognomonica, à quibus Indicationes		
		Curativæ femper fumi debent		} Quare?
		Symptomata plerumq; concomitantia — Quæ?		
		earumq; accurata Diffinètio — Quare?		
Indicationes Curativæ — Quæ?				
Methodus medendi, feu Curatio — Quæ?				

Febris Lactis circa tertium aut quartum Puer-
perii Diem accidere folet, cum Lac in Mammis
copiofus generari incipit, & inter triduum vel
quatriduum, nempe circa nonum Diem plerumq;
Sudore folvitur; fi vero Diaphoresis impeditur
à frigore incautè admiffio, illa Febris, quæ per-
fe

se salutaris erat, & paucis in Diebus cessatura, in Putridam periculosam mutatur.

Febres putridæ Puerperiis supervenientes à tribus Causis oriuntur — Quænam sunt?

Viçtus in Febribus Puerperarum — Qualis?

Quo tempore Sanguinis Missionem tutius celebretur?

Cautiões quædam de ea re.

Quando exhibenda Purgatio? Cautiones.

In Alvi Fluxu, cum Lochiorum vacuatione conjuncto — Cautiones Quædam.

Evacuatio Sanguinis incisâ venâ missi, in iis Febribus curandis, quæ cæteris *Graviditatis* aut *Puerperii* ægrotationibus nonnunquam superveniunt, plerumq; necessaria est; hanc autem evacuationem simul & semel copiosè fieri debere inter istiusmodi Febres haud facile conceditur, cum per intercapedines æquè utiliter & multo tutius Sanguis potest quasi intercisè detrahi: Idq; mihi in hâc Urbe celeberrimâ latè quadantenus Artem medicam exercenti, plus viginti annorum usus comprobavit. Imò vero in quibuscunq; Febribus, sicut ego existimo cauto opus est maximo, ne copia sanguinis largâ uno tempore mittatur, quoniam effectus idem, si interpositis intervallis fiat, plerumq; sequatur, et iis incommotis, quæ temerè effuso sanguine oriuntur, difficile sit mederi.

Sanguinis quidem missionem, in omnibus febribus curandis præcipuum esse remedium, inter omnes convenit; quæ verò ut idoneo tempore et ad justam mensuram fiat (ratione habitâ et roboris ægrotantis et vis contractivæ vasculorum,) limato opus est judicio: Experientia enim quotidiana docet, plurimùm nunc boni nunc mali inde provenire, nec ubi profutura sit ubi obfutura evacuatio satis semper constat. *Regulam igitur de venæsectione tutò peragendâ*, quæ me nunquam fefellit, quamq; ideò observatu dignissimam censeo, (sub dubiis præsertim *indicationibus*,) lubens impertiar.

Diminutio autem quantitatis sanguinis, et *momenti* auctio præcipuos esse venæsectionis effectus, in confesso est; sed ne ægrotantis

vires simul imminuantur cautio est, quod quidem futurum sit neene ante rem peractum dignoscere, is est nodus quem nullus unquam Auctor, quem mihi legisse contigit, expedivit. Atqui si ex misso sanguine ægrotanti vires defecerint, et sanguinis adaucta fuerit copia quæ imminui debuerat, (idq; non raró fit) maxima sequentur incommoda, & parúm valebunt *potiones cardiacæ*, ad vires, intempestivé effuso sanguine, reficiendas.

Bellinus abundé satis demonstravit *momentum* Sanguinis per venæsectionem et augeri et diminui posse, causasq; utriusque effectus addidit. Docetq; idem præsentis ægrotantis vires, sive quantitatem sive qualitatem Sanguinis respicias, esse considerandus, nullibi tamen, (quod ego sciam,) in hac re judicandi methodum plané tradit.

Methodus autem, quam unicé certam inveni, et quam iis qui præceptis se meis tradiderint commendo hæc est. Quandocunq; sanguinem mitti jusseris, (in rebus præsertim dubiis,) digito ægrotantis venæ continuó ab incisâ venâ admoto observandum fortiores an languidiores, (effluente sanguine,) fiant, ictus, (idq; ex solâ unciâ permissâ observatione sedulâ dignoscatur;) si fortiores sunt ictus, tutó potes pergere; sin minus, vel si languidiores sunt, incommodis afficietur maximis ægrotans, nisi statim desinatur: Nam cum cor detracto Sanguine debilitatum ad *Momentum* sanguinis sustentandum minús sufficiat, residui Sanguinis *lentos* angebitur, et *secretiones* impediuntur, quæ sanguinis *Quantitati* incrementum, *Qualitati* vitium, (cum omnino aliud desideretur scilicet, ut diminutâ quantitate emendetur qualitas,) non sine summo ægrotantis damno ferent. Hanc igitur Regulam, quam solam esse certam affirmare ausim, & cujus præstantiam experientia probavit multa, non possum non vehementer tanquam fidam ducem commendare, quotiescunq; res in dubio fuerit; eamq; multó utiliorem inventum iri, quam primó crederetur persuasum habeo: Illud autem certó scio mihi maximo semper usui fuisse in operâ ægrotantibus præstandâ: Siquando etenim in ambiguo sit an venæsectionem indicationes postulent, hæc adhibitâ regulâ, tutó tentari potest, forsân ad ægrotantis commodum; certé sine ullo periculo, cum nunquam, si vel levissimæ adsint *indicationes* venæsectione opus esse, sit cur ex unciâ sanguinis unicâ detracta damnum aliquod timeatur.

Quoniam

Quoniam igitur non parum refert impuné aliquid posse in rebus dubiis experire, idque non sine spe ægrotanti fore remedio, hanc utilem *cautionem* minimé fore neglectam confido: Præsertim cum in omnibus tam *acutis* quam *chronicis* morbis, venæsectionis consequentia sint incerta, et ea esse possunt quæ minimé vellemus: Et cum *vis contractiva* vasculorum semper, ante missum Sanguinem, et inter ambiguas *indicationes* præcipuè, perpendi debet, hac regula, quam tradidi, qui semper fuerit usus, et ægrotantis saluti et opinioni tuæ optimè consuluerit.

De Uteri Descensu, Inflammatione, Scirrho, & Cancere.

Symptomata	Dolor	Renum.
		Lumborum.
Descensus Uteri.	Gravitas in Pelve.	Uteri.
		Urinæ suppressio.
Curatio	Evacuazione Abdominis.	
		Situ idoneo.
		Venæsectione.
		Fomentatione.
		Reductione.
		Pessario.
		Anstringentibus Topicis.

APHORISMI. — Descensus Uteri, ex Puerperio difficili frequentius sunt.

Uterus ita totalitur inversus ut reduci nequeat, si eo ipso quo contingit die, Mulierem non interimat, nunquam non Mortem ab continuam sanguinis fluxionem, tandem adfert.

Mulier,

APHORISMI. — *Mulier, cui descensus Uteri est, nullâ ventris ligaturâ uti, nullum onus gravius gestare aut tollere debet; si autem descensus sit diutinus, pessarium adhibeat.*

Uteri Inflammatio	Signa	Uterus	- Tumidus. - Dolens. - Gravis. - Tensus.	
		Dolor ab expulsa	- Urinâ - Alvo	Auctus.
		- Febris vehemens. - Spirandi Difficultas. - Singultus. - Vomitus. - Convulsio.		
	Effectus	- Abscessus. - Schirrus. - Cancer. - Sphacelus.		Mors.
		Curatio	- Venæsectione repetitâ. - Diæta refrigerante. - Enemate. - Injectione	- emolliente. - anodyna.

APHORISMI. — *Inflammatio uteri multum habet periculi, tum autem maximè cum mulieri in primis à difficili Partu diebus accidit.*

Inflammato utero Cathartica nunquam non nocent.

M

APHO-

APHORISMI. —

Singultus, vomitus, Convulsio, Delirium, Venter supra modum distensus, Puerperæ, cui inflammatur uterus, repentinam Mortem portendunt.

Inflammato Utero adeo coarctatur os tinæ, ut, si quid alieni inbreat, nec expelli, nec extrahi possit,

Uteri Schirrhus	Signa	Os Uteri	} majus. } brevius. } magis inæquale. } durius.
	Curatio	Dolor	} Renum ; } Inguinis ; } Femorum ; } Qualis ?
			} Uteri moles aucta. } Gravitas in Pelve. } Urinæ Incontinentia. } Refrigerantibus Evacuationibus. } Chalybeatis.

APHORISMI. —

Schirrhus in utero malum est pertinacissimum, & plura sæpe secum affert quæ Morte demum desinunt, quia præ tumore, supervacuis humoribus liber exitus non datur.

Cathartica efficaciora, si Uterus schirro afficitur, nocent.

APHO-

APHORISM I. — *Schirrus in Utero, in carcinoma immedicabile, saepe transit.*

Schirrus in Utero, Mulierem sterilem & valetudinariam, per totum Vitæ reliquum tempus reddit.

Tumores alterum uteri latus juxta Inguen, aliquando post puerperium dolore afficientes, ægre nec sine prolixa curatione sanantur; Qui si fortè suppurati eruperint, Mulieris Vita periclitatur.

Cancer Uteri	}	}	Schirrhi Signa.				
			Dolor in Utero pungens.				
			Sanies	{	Serosa.		
					Fætida.		
					Nigra.		
					Cruenta.		
			Signa	{	Fluxus Sanguinis	{	sinceri.
					coagulati.		
					Ulcus in Ore Tineæ	{	sordidum.
			inæquale.				
Dolor ab expulsâ	{	Urinâ	{	auctus.			
		Alvo					
Effectus?		Hæmorrhagia lethalis.					
Curatio?	}	{	Refrigerantibus.				
			Emollientibus.				
			Lacteis.				
			Anodynis.				

APHORISMI. —

Ulcera malâ Corporis temperie orta quæ ipsum Uterum, vel ejus Orificium afficiunt, in Cancros immedicabiles nunquam non transeunt.

Cancer Uterinus, post annos aliquot extremos inter angores et cruciatus protrahos, quamcunque affecerit, miserè tandem perdit.

Mulieres circiter annum ætatis quadagesimum vel [quadagesimum octavum, Cancris magis sunt obnoxia, quam antea, tum enim earum menstrua aut omnino cessant, aut justis intervallis non fluunt.

Carcinomata vel præcedunt, vel sequuntur Profluvia sanguinis quæ si mulieri sexagenariæ, quam menstrua jamdudum deseruere, contigerint, mortemq; tandem inferunt.

Mulieres Coitus expertes, rarissimè cancris uterinis afficiuntur.

De Morbis Infantium recens natorum, nec non Puerorum.

Morbi Infantium {
Contusiones.
Imbecilitas.
Suturæ nimis apertæ.
Ani Clausura.
Prolapsus.

{
Causa?
Effectus?
Curatio?
Quæ?

Tormina

	Tormina Ventris.	
	Inflammatiō } Umbilicalis.	
	Protuberantiā }	
	Femoris Inflammatiō.	
	Aphthæ.	
	Diarrhæa.	
	Vomitio.	
	Excoriatio.	
	Exomphalos.	
	Lues Venerea.	
	Hydrocephalos.	
	Strabismus.	
	Tussis.	
	Tussis convulsiva.	
	Pavores.	
	Dolor }	
	Humiditas } Aurium.	
Morbi Infantium	Putrilago Ventriculi.	
	Dentitio duplex.	
	Convulsio.	
	Vigiliæ.	
	Lumbrici.	
	Atrophia verminosa.	
	Urinæ Incontinentia.	
	Tonsillarum Inflammatiō.	
	Scabies.	
	Pruritus.	
	Rachitis.	
	Siffura Labiorum.	
	Ranula.	
	Tenesmus.	
	Calculus.	
	Perniones.	
	Macies.	
	Coma.	

Causa ?
Effectus ?
Curatio ?
Quæ ?

Febrēs

Febres Infantium & Puerorum	Continuæ.	Singularum De- finitiones ?
	Intermittentes.	
	Scarlatina.	
	Hæcticæ.	
	Variolosæ.	
	Morbillosæ.	
	Dentitione ortæ.	
	Verminosæ & similia.	

Partes affectæ seu Situs ?
 Causa proxima & semper concomitans ?
 Viæ & Meatus per quos malum progreditur ?
 Signa Diagnostica inseparabilia seu Pathogno-
 monica ? à quibus Indicationes Curativæ sem-
 per sumi debent ?
 Symptomata plerumque concomitantia ?
 earumque accurata Distinctio ?
 Indicationes Curativæ ?
 Prognostica ?
 Methodus medendi ?
 Cavenda ?

Regimen recens Natorum ?
 De Nutrice eligenda Cautiones ?
 Lac vitiosum — unde ? Rectificatio — Quæ ?
 Morborum Infantilium Causa ?
 Indicatio — Curativa, Quotuplex ? — Qualis ?
 In Curatione Februm tenellorum prima Indicatio — Quæ ?
 Puerorum paulo provectorum Tractatio — Quæ ?

Cautiones quædam in medelam Morborum Infantium de	Purgatione.
	Venæsectione.
	Epispasticis.
	Narcoticis.
	Cardiacis.
	Emeticis.

Symptomata univerſa Morbillorum tenellorum omnium — unde?

In medelam Dentitionis difficilis }
Diarrhææ Infantum } Cautiones?

Infantes Aphthis producendis proclives unde? Curatio?

An quæ ſpecificè conveniunt Infantum Torminibus?

In Vomitu pertinaci a Lacte vitioſo pendente, Quæ profint?

In intervallis Convulſionum Infantum quæ ſunt neceſſariâ?

In earum Paroxyſmis quæ nocent?

Quæ in Convulſionibus vehementiſſimis magis profunt?

Frigus ab Infantibus facile ſuſceptum, unde? Curatio?

Nutricis Lac nimis craſſum, unde? Curatio?

Hæc Craſſities Lactis plurimum nocet Infantibus — Quare?

An in ipſis Febribus purgandi ſint Infantes?

In medelam Februm omnium Cautiones quædam?

In medelam Variolarum & Morbillorum Cautiones?

APHORISMI. — *Infantes per amplis Capitis enati plerumq; inter Dentitionem, Convulſionibus correpti, moriuntur.*

Infantes qui venered Lue imbuti naſcantur, haud ita multo poſt decedunt.

*Hæc eveniunt parvis, & recens natis pueris, ſer-
pentia Oris Ulcera, Aphthæ dictæ, Vomitiones, Tuſ-
ſes, Vigilæ, Pavores, circa Umbilicum Inflamma-
tiones, Aurium Humiditates.*

*Ad dentitionem vero progreſſis, Gingivarum ſti-
mulantes Prurigines, Febres, Convulſiones, Alvi
profluvia, idq; præcipue cum Caninos Dentes emit-
tere cæperint, & iis, qui maxime craſſi ſunt, & Al-
vos duras habent.*

APHO-

ACHRISME.

At iis paulum Aetate progressis, Tonsillarum Inflammationem, Vertebrae quae ad Occipitium est interioriorem in partem Impulsiones, crebrae anhelationes, Calculi, Lumbrici rotundi, alii tenues, & minuti, in recto intestino orti, Ascarides dicti, Satyriasis, Struma, & alia Tubercula, praecipue vero praedicta,

Adhuc autem aetate proventioribus, & ad pubertatem progressis, ex iis multa, et Febres diuturnae magis, & Sanguinis ex Naribus Profluvia.

F I N I S.

E R R A T A.

Page 6. Line 16. lege involucrum. p. 9. l. 10. lege Quod. l. 11. lege peroptant. l. 18. lege i. p. 10. l. 10. lege Revisita se habere possunt. l. 24. lege essent. p. 16. l. 3. lege discendus. p. 33. l. 1. lege lupinam. p. 36. l. 20. lege Mada. p. 42. l. 15. lege diligentissime. p. 44. l. 17. lege quoad. p. 47. l. 16. lege est. l. 17. lege iusto. p. 48. l. 25. lege Mulierum Mortuum Autopsia. l. 26. lege Tubas Fallopianas. p. 56. l. 8. lege impedimento. p. 57. l. 24. lege Hic. p. 58. l. 14. lege Sanandum. p. 61. l. 26. lege Colicam. p. 80. l. 8. Gangrena. p. 81. l. 9. lege injiciendum. l. 12. lege Puerperarum. p. 82. l. 24. lege grumescit. p. 84. l. 29. lege detur. p. 86. l. 8. lege Cautiones. l. 10. lege evacuatione. p. 87. l. 2. lege peractam. l. 11. lege considerandas. Prefat. p. iv. l. 4. lege benigne. p. vi. l. 18. lege nullas.